

Colofon

Protestants Christelijke Basisschool De Zonnewijzer

Rijnlandstraat 159
2265 WB Leidschendam
tel : 070 – 3274119
fax : 070 – 4190304

e-mail : mail@dezonnewijzer.nl
homepage : www.dezonnewijzer.nl

Directeur:

Jan Bert Zweers
Waterviolier 14
2266 ME Stompwijk
tel : 071 - 5802316
e-mail : jbzweers@dezonnewijzer.nl

Adjunct-directeur:

Thijs Robbers
Hoveniersingel 8
2265 GE Leidschendam
tel : 070 – 3202688
e-mail : trobbers@dezonnewijzer.nl

Schooltijden:

De schooltijden voor **alle** groepen zijn gelijk:
08.30 – 12:00 uur
13.15 - 15.15 uur
woensdagmiddag vrij.

De pauzes

10:10 u. - 10:25 u. (gr.3, 4 en 5)
10:30 u. - 10:45 u.(gr. 6, 7 en 8)
12:00 u. - 13:15 u. (allen).

Raad van toezicht:

Stichting Lucas Onderwijs,
Postbus 93231
2509 AE Den Haag

College van Bestuur:

H.W.M. van Blijswijk, voorzitter
(portefeuilles financiën en primair onderwijs)

H.A.J. van Asseldonk, vice-voorzitter
(portefeuilles servicebureau en voortgezet
onderwijs)

Cluster II directeur Lucas Onderwijs.:

Henk Wanders
070 - 3004617

Administratie:

Stichting Lucas Onderwijs
Postbus 93231
2509 AE Den Haag
Tel : 070-3001100

Bezoekadres Lucas Onderwijs:

Saffierhorst 105
2592 GK Den Haag
Tel: 070-300100
fax : 070 - 3877521

INHOUD

COLOFON	1
VOORWOORD:	3
1. DE STICHTING LUCAS ONDERWIJS (KORTWEG: LUCAS).....	4
2. EEN BESCHRIJVING VAN DE ZONNEWIJZER:	6
3. WAAR DE SCHOOL VOOR STAAT.....	7
4. DE ORGANISATIE VAN HET ONDERWIJS.....	13
5. ONDERWIJSACTIVITEITEN	17
6. ZORG VOOR LEERLINGEN.....	22
7. DE LEERKRACHTEN.....	29
8. DE OUDERS	30
9. DE ONTWIKKELING VAN HET ONDERWIJS IN DE SCHOOL.....	36
10. RESULTATEN VAN HET ONDERWIJS.....	37
11. REGELING SCHOOL- EN VAKANTIETIJDEN	37
12. PRAKTISCHE ZAKEN	40

Voorwoord:

Geachte Ouders,

U heeft nu de *inhoudelijke* schoolgids in handen en treft hierin aan wat wij doen op school, waarom wij het zo doen en hoe wij onze resultaten elke keer weer bekijken om het vervolgens weer beter te doen. Het is een verantwoordingsdocument.

Naast deze inhoudelijke schoolgids kent u ook het jaarboekje van school. Wij hebben voor deze tweedeling gekozen en wel om de volgende redenen:

- We laten de inhoudelijke schoolgids 'gelijk lopen' met het schoolplan 2011-2015, hierin staat het beleid voor 4 jaar beschreven, daar wijken we dus niet elk jaar van af. De eventuele aanpassingen staan beschreven in het jaarboekje.
- We zijn zo in staat het jaarboekje (met kalender, klassenverdeling, adressen en afspraken etc.) sneller uit te brengen dan gebruikelijk.
- We besparen zo op jaarlijkse kopieerkosten en: minder papierverkwisting is beter voor het milieu.

In de schoolgids worden bijna geen namen en adressen genoemd, dit omdat jaarlijks de verantwoordelijkheden en taken kunnen verschillen en in 4 jaar veel adressen wijzigen. U dient dus daartoe het jaarboekje te raadplagen.

In het schoolplan staat nauwkeurig en uitgebreid de inhoud van ons onderwijs op school beschreven. Hier wordt uitgebreid ingegaan op de uitgangspunten van school, het financiële beleid, de visie op maatschappij de ontwikkeling van de leerling en de kwaliteit van de medewerkers om maar wat zaken te noemen.

De inhoud daarvan is openbaar en u kunt het lezen op de website van school (www.dezonnewijzer.nl).

Deze schoolgids is aan de inhoud van het schoolplan verbonden, maar is meer toegankelijk gemaakt voor ouders. Het is meer de beschrijving van de praktijk, er worden meer praktische zaken in beschreven zoals onder andere: vakanties, verlofregelingen en overblijven op school.

Het leest voor u makkelijk en geeft een goede indruk van de wijze waarop in school alles is georganiseerd en hoe de afspraken liggen.

Vooraf voor ouders die nieuw zijn of zich oriënteren op een school voor hun kind, geeft de schoolgids veel informatie. Op basis hiervan kunnen zij keuzes maken en vragen stellen bij een kennismakingsgesprek.

Ouders die al langer aan school zijn verbonden 'kennen het verhaal van school wel', ooit eens goed gelezen en later als naslagwerk weer eens bij de hand gehad.

Er zijn ook ouders die vooral de jaarplanning willen zien en hoe het komende schooljaar is georganiseerd, zij lezen de rest van de schoolgids wellicht helemaal niet.

Daarom is deze driedeling gemaakt:

- Schoolplan (bedoeld voor inspectie, bestuur en ouders)
- Schoolgids (inhoudelijke verantwoording, bedoeld voor ouders)
- Jaarboekje (praktische informatie, bedoeld voor ouders)

Deze schoolgids is samengesteld in overleg met het team en heeft de instemming van de medezeggenschapsraad van school.

Samen zorgen we er voor dat de school 'op koers' blijft.

We hopen blijvend te voldoen aan de verwachtingen die u heeft ten aanzien van het onderwijs op De Zonnewijzer

Jan Bert Zweers, directeur.

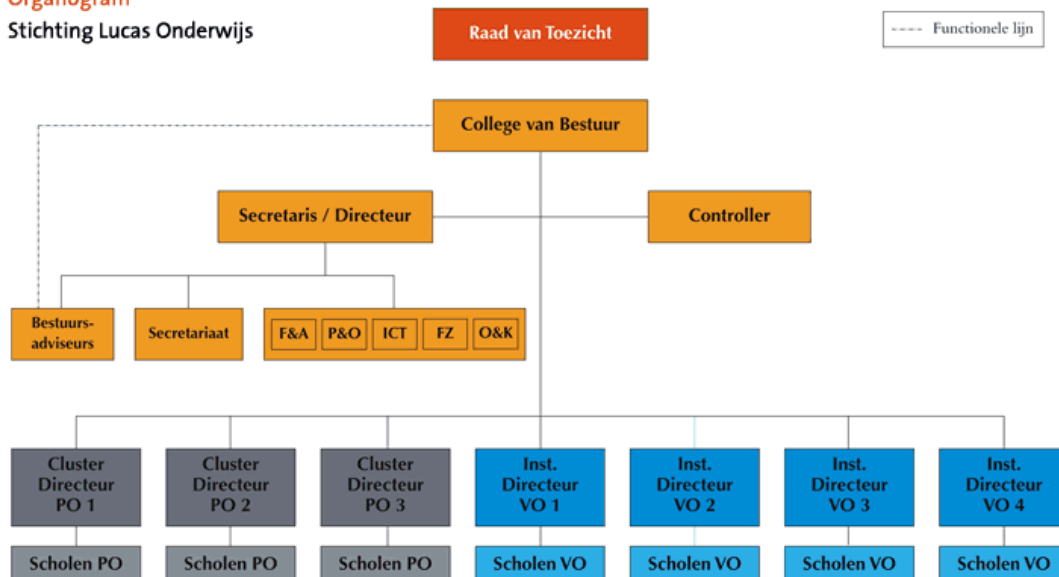
1. De Stichting Lucas Onderwijs (kortweg: Lucas).

Organisatie

Lucas Onderwijs is een dynamisch en betrokken onderwijsbestuur. Momenteel vallen negenendertig scholen voor basisonderwijs, zes scholen voor speciaal basisonderwijs, drie expertisecentra en vier scholengroepen voor voortgezet onderwijs met in totaal 24 vestigingen, onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van de stichting.

Organogram

Stichting Lucas Onderwijs

30.000 leerlingen

Vanwege de ligging van deze scholen in de oude stadswijken telt Lucas Onderwijs een hoog percentage allochtone leerlingen. Alles bijeen zijn in de scholen bijna 3.800 personeelsleden werkzaam die de zorg hebben voor meer dan 30.000 leerlingen.

Haagse Nutsscholen

Per 1 augustus 2011 is het College van Bestuur van Lucas Onderwijs tevens het bestuur gaan vormen van de Haagse Nutsscholen (HNS). De vereniging Haagse Nutsscholen droeg alle scholen over aan een nieuwe stichting, de stichting Haagse Nutsscholen. De leden van de vereniging HNS hebben hier op 19 april 2011 mee ingestemd in een ledenvergadering. In de loop der jaren zullen de Haagse Nutsscholen integreren met de andere scholen voor primair onderwijs van de Lucas.

Bundeling

De scholen in het primair onderwijs zijn samengevoegd in clusters. Drie clusterdirecteuren sturen de clusters aan en vormen de schakel naar het College van Bestuur via het bestuursmanagementteam primair onderwijs. In het voortgezet onderwijs zijn de scholen gebundeld tot instellingen. De vier instellingsdirecteuren nemen deel aan het bestuursmanagementteam voortgezet onderwijs dat het College van Bestuur ondersteunt.

Stichtingsbureau

Lucas Onderwijs kent op centraal niveau een stichtingsbureau. Het stichtingsbureau bestaat, naast het bestuur, uit de stafdiensten Personeel & Organisatie, Financiën & Administratie, Facilitaire Zaken, ICT, Onderwijs & Kwaliteit, Advies en Secretariaat. De bestuursadviseurs en het secretariaat ondersteunen voornamelijk het bestuur.

1.1. Bestuur van Lucas Onderwijs:

College van Bestuur

Het dagelijks bestuur van Lucas Onderwijs wordt gevormd door een College van Bestuur.

H.W.M. van Blijswijk, voorzitter (PO)
H.A.J. van Asseldonk, vice-voorzitter (VO)

Het College van Bestuur wordt in het besturen van de stichting ondersteund door de bestuursmanagementteams primair onderwijs en voortgezet onderwijs.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht heeft een controlerende en adviserende taak.

Samenstelling Raad van Toezicht:

Dhr. mr. M.A.P. van Haersma Buma (voorzitter)
Mw. mr. T.J.T. Raas MBA
Mw. mr. I.Y. Tan
Dhr. dr. F.J. de Wuffel
Mevr. J.I. van Werkhoven MEd
Dhr. drs. M.C. Boon RC
Dhr. drs. F.H. Lemmink MBADhr. dr. F.J. de Wuffel
Mevr. J.I. van Werkhoven MEd
Dhr. drs. M.C. Boon RC
Dhr. F. Lemmink MiF

1.2. Missie van Lucas Onderwijs

Lucas Onderwijs stelt zijn scholen in staat en stimuleert hen het best denkbare onderwijs te bieden, opdat iedere leerling zich kan ontwikkelen tot een zelfbewuste, verantwoordelijke en kansrijke burger.

Lucas Onderwijs wil dat vormgeven door samen te werken:

- ❑ vanuit waarden, in oorsprong ontleend aan de traditie van de christelijke geloofsgemeenschap;
- ❑ aan aantrekkelijk onderwijs dat zich onderscheidt door ontwikkeling, aandacht voor kwaliteit, goede zorg voor de medewerkers en solidariteit met kansarmen;
- ❑ in actief partnerschap met de maatschappelijke omgeving;
- ❑ met ruimte voor diversiteit van de scholen.

De identiteit van Lucas Onderwijs is uitgewerkt in 'De grondslag verdiept', welke u kunt vinden op de website (www.lucasonderwijs.nl)

1.3. Historie

Lucas Onderwijs kent een lange historie. In 1842 richtten de Zusters van de Liefde de Willibrordusvereniging op en in 1848 ontstaat daaruit een eerste school. Inmiddels is deze rechtsvoorganger geworden tot een groot regionaal schoolbestuur met 3.800 medewerkers en ruim 30.000 leerlingen in Den Haag en omgeving.

1.4. Nieuwe organisatie

Eind 2002 traden ook de scholen voor primair onderwijs van de SKON en LIOS toe tot de SCO Lucas en begin 2003 die van de PCOV. In 2005 is voor deze gefuseerde organisatie een nieuwe bestuursstructuur ontworpen. Vanaf 2007 heet de SCO Lucas voortaan Lucas Onderwijs en is één van de grootste schoolbesturen van Nederland. In 2011 zullen nog 10 Haagse Nutsscholen toetreden tot het bestuur van Lucas Onderwijs.

Het logo van Lucas Onderwijs geeft uitdrukking aan de veelkleurigheid, de diversiteit van de Lucasscholen én aan de samenhang ertussen.

2. Een beschrijving van De Zonnewijzer:

2.1. Het schoolgebouw

In januari 2008 zijn we gestart in een nieuw gebouw. De directe omgeving van school wordt nog steeds gerevitaliseerd. De hele revitalisatie van het Oude Damcentrum bestaat uit 6 deelprojecten, de nieuwe Zonnewijzer hoorde bij het eerste deelproject. Helaas is het zo dat de bouw van de overige 5 deelprojecten nog steeds stagneert en woningbouw uitblijft. Toch neemt het aantal leerlingen op school langzaam, maar wel degelijk toe!

De school bestaat uit 8 ruime klaslokalen, een speellokaal voor de kleuters en een gymzaal. Verder grenzen aan de ruime gangen ruimtes voor de interne begeleider, de conciërge, de directie en beschikt de school over een koffiekamer met aangrenzende keuken.

De school is goed toegankelijk en drempelvrij. De verdiepte gymzaal kan eventueel met een lift worden bereikt.

Het (openbare) schoolplein is een afgeschermderechthoek met speelvoorzieningen voor alle leeftijden. In verband met de grootte van het plein wordt in 3 groepen buiten gespeeld (kleuters // groep 3, 4 en 5 // groep 6, 7 en 8), er is altijd toezicht.

De school staat in het centrum van 'oud Leidschendam'.

De meeste leerlingen van de school wonen nu, en ook straks, in de directe omgeving van de school. Toch wordt de school ook bezocht door een vrij groot aantal leerlingen dat verder van de school woont. Het leerlingenaantal liep tijdelijk terug door de al genoemde sloop van flats en omliggende woningen. Veel leerlingen verhuisden en gingen naar een andere school. Het leerlingenaantal stagneerde enige tijd, kent nu weer groei en we verwachten dat de school na de revitalisatie van het Oude Damcentrum het leerlingenaantal van 220 bereikt.

2.2. De schoolgrootte per 1 oktober

De teldatum van 1 oktober is jaarlijks de basis voor de formatie van het nieuwe schooljaar. De laatste 6 jaren gaf dat het volgende beeld:

- 1 oktober 2005 178 leerlingen
- 1 oktober 2006 177 leerlingen
- 1 oktober 2007 178 leerlingen
- 1 oktober 2008 178 leerlingen
- 1 oktober 2009 190 leerlingen
- 1 oktober 2010 195 leerlingen
- 1 oktober 2011 199 leerlingen

3. Waar de school voor staat

3.1. De Zonnewijzer is een Protestants christelijke school

De Zonnewijzer is een christelijke school waar normen en waarden van groot belang zijn. Voor ons houdt dat in dat we ons dagelijks vanuit de christelijke naastenliefde laten leiden en doen wat er van ons verwacht mag worden vanuit deze christelijke achtergrond. Leerkrachten zijn voorbeelden voor kinderen en daarom verwachten we van het personeel dat ze overeenkomstig het christelijk gedachtegoed handelen en spreken, met respect voor ieders persoonlijke invulling daarvan. We willen dat ook aan de kinderen leren en daarbij ook aandacht schenken aan verschillen die er zijn met andere levensovertuigingen. De hedendaagse maatschappij vraagt om een open - en kritische benadering. Het is onze bedoeling kinderen te stimuleren om hun mening te vormen en hen leren respect te hebben voor mensen die anders denken, anders zijn of een andere levensovertuiging er op na houden.

De Zonnewijzer kent haar oorsprong in 1966. Het aannamebeleid van kinderen is in de loop der tijd veranderd. We kennen een 'open' aannamebeleid: alle kinderen ongeacht achtergrond of cultuur zijn welkom op school.

Aan één verplichting kunnen kinderen zich niet onttrekken en dat is deelname aan de lessen godsdienstonderwijs en de daarmee gepaard gaande vieringen. Vieringen worden als lesgebonden tijd gerekend en zijn dus voor alle leerlingen verplicht.

De school is geen voorportaal van de kerk. De school is vooral een educatief instituut met een specifieke identiteit. Overeenkomsten tussen kerk en school beperken zich voornamelijk tot het vertellen van Bijbelverhalen en gerichtheid op 'normen en waarden'. Wel is er jaarlijks een kerkdienst die tot stand komt met één der klassen op school. Er wordt in alle klassen verteld uit de Bijbel of er worden aan de Bijbel gerelateerde verhalen verteld. Andere geloofsovertuigingen worden niet veroordeeld, ook daar wordt de nodige aandacht aan besteed.

Je zou kunnen stellen dat leerkrachten proberen, met volstrekt respecteren van andere levensbeschouwingen, iets uit te stralen van het christelijke geloof.

De methode (Trefwoord) die we gebruiken informeert de kinderen ook over andere levensovertuigingen en leefgewoonten.

Van alle kinderen verwachten we respect voor andersdenkenden. Dat verwachten we dus ook van de ouders en de medewerkers van school.

Uit dit alles leiden we af:

- dat wij het belangrijk vinden dat groten en kleinen elkaar accepteren, waarderen, respecteren en helpen waar dat nodig is.
- dat we de kinderen willen leren onderscheid te maken tussen waar en onwaar, tussen recht en onrecht, tussen zinvol en zinloos. Normen en waarden zijn daarbij heel belangrijk.
- dat we uitgaan van respect: respect voor je eigen persoon(tje), respect voor de ander en respect voor andermans eigendommen.
- dat we in onze geloofsopvoeding begrip en eerbied voor andersdenkenden en mensen met andere geloofsovertuiging nastreven. Dit verwachten wij ook van ouders ten opzichte van elkaars geloofsovertuiging.

3.2. Samenstelling van de schoolpopulatie:

Er zijn veel kinderen waarvan de (voor-) ouders van buitenlandse komaf zijn (± 15-20%). Te denken valt aan landen als Rusland, Roemenië, Turkije, Marokko, Portugal, Duitsland en Zuid-Afrika. Veel kinderen zijn van ouders zonder enige kerkelijke betrokkenheid (30%) en ongeveer de helft van de school is van ouders die kerkelijk betrokken zijn (33-38%) tot zeer kerkelijk betrokken (17%).

Op de vraag waarom ouders kiezen voor een protestants christelijke school als de onze, terwijl er ook andere scholen in de buurt staan (in een omtrek van 2 kilometer zijn dat er 5 à 6), wordt veelal geantwoord dat:

- men het toch belangrijk vindt dat de kinderen meer te weten komen over het christelijk geloof, meer dan ouders zelf aan de kinderen kunnen bieden (15%)
- de herkenning in de hantering van normen en waarden op onze school zeer gewaardeerd wordt en daarom gekozen is voor De Zonnewijzer, ondanks een andere levensovertuiging (35 %).
- De Zonnewijzer het dichtst bij de levensovertuiging past van ouders en dat ze daarom bereid zijn eventueel een extra afstand af te leggen (20%).
- De school het dichtst bij is (30 %).

3.3. De school heeft al jaren een missie

De missie van de school luidt: **UW KIND IS OOK ONZE ZORG.**

Het is onze bedoeling dat we met de kinderen een aangename tijd op De Zonnewijzer doorbrengen en hen zo veel mogelijk leren. We willen de kinderen handvatten geven welke hen in staat stellen goed voorbereid naar het voortgezet onderwijs te gaan en kritisch te kijken naar sociaal - en maatschappelijke waarden.

We accepteren daarbij grote verschillen in cognitieve vaardigheden, maar niet in de wijze waarop we met elkaar omgaan. Respect, aandacht en accepteren van andermans 'eigen'-aardigheden, omgang met materiaal zijn hierin sleutelwoorden.

We zullen zo veel mogelijk eensluidend zijn. We kunnen en willen uitwassen uit 'de grote maatschappij' niet in onze 'kleine maatschappij' (dus: 'school') accepteren en zien daar streng op toe.

3.4. Doelstelling en uitgangspunten

De algemene doelstelling van de school:

Wij zien de school als een vormingsinstituut waarbij kinderen zich individueel kunnen ontwikkelen tot een bewust persoon in deze maatschappij.

Deze ontwikkeling wordt mede vorm gegeven door de wijze waarop wij als leerkrachten dit stimuleren. Wij willen kinderen informeren, uitdagen tot leren, uitnodigen om de dialoog aan te gaan en standpunten in te nemen.

Ook vinden we verantwoordelijkheidsbesef van groot belang, voor jezelf voor de ander en voor je omgeving.

Op school zullen kinderen te maken krijgen met een steeds groter wordende verantwoordelijkheid voor hetgeen ze doen en leren en hoe zij zich verhouden in de omgang met andere leerlingen en leerkrachten.

Het onderwijs op De Zonnewijzer heeft tot doel (in samenspraak met de ouders) de kinderen van vier tot en met twaalf jaar de mogelijkheid te bieden zich elementaire kennis, vaardigheden en gedragsvormen eigen te maken, teneinde tot een optimale ontplooiing van hun persoonlijkheid en persoonlijke mogelijkheden te komen.

Belangrijk is hier, dat wij de kinderen willen leren, rekening houdend met de ander, hun eigen weg te vinden in de huidige complexe maatschappij.

Dit houdt in dat wij de leerlingen moeten begeleiden en stimuleren bij de ontwikkeling van alle aspecten van de mensvorming.

Deze vorming bestaat uit:

- de ontwikkeling gericht op het verstandelijk leren;
- de ontwikkeling van aspecten als gevoelens, motivatie en interesses;
- de ontwikkeling van motorische en zintuiglijke vaardigheden;
- de creatieve ontwikkeling.

De ontwikkeling van genoemde facetten willen we bevorderen met behulp van de leer- en vormingsgebieden aan de hand van de hieronder vermelde uitgangspunten (een uitgebreid overzicht hiervan vindt u in het schoolplan, welke te vinden is op onze website).

3.5. Een veilig schoolklimaat

Wij proberen een schoolklimaat te scheppen waar kinderen, ouders en leerkrachten zich op hun gemak voelen.

Zeker voor de leerling is een veilig schoolklimaat zeer belangrijk: alleen wanneer een kind zich veilig voelt op school, kan het tot ontplooiing komen.

Daar waar we waarnemen dat kinderen zich niet veilig voelen, zullen we alles in het werk stellen om dit te onderzoeken en het gevoel van veiligheid te herstellen.

Zoals hiervoor gemeld is, vinden wij het belangrijk dat ieder kind zich in onze school gewaardeerd en gerespecteerd voelt.

We maken gebruik van de lessen van de Kanjertraining (zie 5.4) Deze Kanjerlessen zijn niet zomaar te geven door een leerkracht. Het team van De Zonnewijzer heeft hiertoe een opleiding gevolgd en zich hierin gespecialiseerd. We hebben u als ouders over de inhoud van de Kanjertraining op een algemene informatieavond geïnformeerd.

Naast de lessen van de Kanjertraining worden de volgende thema's regelmatig in de groepen besproken:

1. We schelden elkaar niet uit, laten iedereen in zijn/haar waarde
2. We staan niet direct klaar met een oordeel over iets of iemand
3. We proberen iedereen bij alle werkzaamheden te betrekken
4. We nemen elkaar zoals we zijn
5. We blijven van elkaars spullen af en dragen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor elkaars bezittingen
6. We luisteren naar elkaar
7. We lachen niemand uit
8. We negeren elkaar niet
9. We roddelen niet over elkaar
10. We staan bij een ruzie niet direct met onze vuisten klaar, maar proberen een ruzie uit te praten (of bespreken deze met een leerkracht)
11. We maken geen negatieve opmerkingen over elkaars uiterlijk
12. We bedreigen elkaar niet

De leerkrachten zijn er zeer alert op dat de leerlingen zich aan deze regels houden. Wanneer leerlingen dat niet doen, worden zij hierop aangesproken. Naast de, zogeheten, gele en rode kaarten kunnen kinderen die voortdurend voor overlast en onrust zorgen in aanmerking komen voor een gedragskaart. Hierop wordt gedurende een afgesproken periode nauwlettend genoteerd óf, en hoe vaak leerlingen afspraken negeren. Deze kaart moet door ouders gezien en ondertekend worden.

In elke klas hangt een lijst met schoolregels die gelden voor alle kinderen op school. Het betreft algemene gedragsregels, afspraken in de klas, als ook afspraken buiten op het schoolplein. Het zijn eigenlijk hele gewone afspraken, die tot stand zijn gekomen in samenspraak met de kinderen. Maar het blijkt toch noodzakelijk om de leerlingen hier veelvuldig op te wijzen. Voor een 'veilig klimaat' zullen we het minder weerbare kind terzijde staan.

3.6. Extra aandacht voor leerlingen die opvallen of uitvallen

De leerkrachten zijn zich er goed van bewust dat kinderen onderling verschillen.

Wanneer het nodig is dat leerlingen extra aandacht krijgen of met aparte programma's werken, gebeurt dit. Een en ander geschiedt wel altijd in overleg met de ouders (meer hierover leest u in hoofdstuk 6 van deze gids).

3.7. Opvoeding tot zelfstandigheid

De school richt zich op de toekomst. In het voortgezet onderwijs zullen leerlingen, onder invloed van de zgn. "leerhuisgedachte" steeds meer verantwoordelijkheid voor hun eigen leerprogramma en ontwikkeling dragen, buiten de lesgebonden tijd op school. De Zonnewijzer bereidt haar leerlingen hierop voor door in toenemende mate kinderen te laten wennen aan huiswerk.

3.8. Adaptief Onderwijs / Passend Onderwijs

In De Zonnewijzer is de afgelopen jaren veel gesproken over - en gewerkt aan Adaptief Onderwijs. Dit wil zeggen dat de leerstof steeds meer en steeds beter wordt afgestemd op de individuele ontwikkelingsbehoefte en -mogelijkheden van het kind. Passend onderwijs staat voor maatwerk in het onderwijs. Voor elk kind en iedere jongere moet er onderwijs zijn dat aansluit bij zijn of haar mogelijkheden en talenten. Geen kind tussen wal en schip dus. Hierbij moeten we ook denken aan kinderen die in de (nabije) toekomst instromen in het reguliere onderwijs en die nog op een school zitten voor speciaal onderwijs. Om de individuele verschillen te begeleiden, wordt o.a. gewerkt volgens het 'GIP-model'.

3.9. Hoofddoelen bij adaptief onderwijs

We hebben drie hoofddoelen geformuleerd bij het bepalen van ons onderwijskundig beleid:

1. Een kind moet zich bij ons veilig en thuis voelen; een kind moet ervaren dat mensen hem/haar waarderen om wie hij/zij is (relatie)
2. Een kind moet geloof en plezier in eigen kunnen hebben (competentie)
3. Een kind moet ervaren dat hij/zij zelfstandig en onafhankelijk iets voor elkaar kan krijgen (autonomie).

3.10. Een goed contact met ouders

Een goed contact met ouders is noodzakelijk om een kind optimaal te kunnen laten functioneren op school. In hoofdstuk 8 kunt u meer lezen over de wijze waarop ouders worden betrokken bij school en over de manier waarop de school aan ouders rapporteert.

3.11. De Zonnewijzer is een lerende organisatie

De school is een organisatie die continu in beweging is: stilstaan betekent in onderwijsland achteruit gaan!
Hiernaast zijn er steeds nieuwe ontwikkelingen die het noodzakelijk maken het onderwijs of beleid bij te stellen, te denken valt bijvoorbeeld aan 'passend onderwijs'. 'opbrengstgericht werken' en 'systeemdenken'.
In verband met al deze ontwikkelingen is er door de directie een (school)plan opgesteld, waarin beschreven wordt, waaraan de school de komende jaren wil werken. In het bijgaande schema kunt u zien wat onze speerpunten zijn voor de komende schooljaren. De Zonnewijzer heeft er voor gekozen om de kolom 2014-2015 open te houden om ook dan nog actueel te kunnen zijn en eventuele veranderingsonderwerpen uit vorige jaren nader te kunnen uitdiepen of alsnog te kunnen behandelen.

	2011 - 2012	2012 - 2013	2013 – 2014	2014 - 2015
Hoofdstuk 3 De maatschappelijke opdracht				
	Meer inhoudelijk vergaderen	Opbrengst Gericht werken, planmatige uitvoering	Uitvoering Passend Onderwijs	
	De groei de baas blijven. Protocol aannamebeleid opstellen + instemming MR)	Tevredenheidonderzoek bij kinderen	Evaluatie uitvoering Opbrengstgericht werken (2012-2013)	
	Opbrengstgericht Onderwijs onderbrengen in het interne zorgplan.	Vorbereiding Passend onderwijs (invoering 1 aug. 2013)		
	Scholingsbehoefte peilen m.b.t. Passend Onderwijs (zie profielschets van de school)	Scholing m.b.t. Passend onderwijs		
Hoofdstuk 4 Maatwerk voor de leerling				
	Transfer van Cito-lvs naar Esis webbased 100% optimaliseren. Scholing daartoe inzetten.			
	Het leerling-administratiesysteem ESIS beheersen m.b.t. invoer van data en kunnen opzoeken van gegevens om te analyseren	4x per jaar teamvergadering over school opbrengsten aan de hand van trendanalyses	Evaluatie leerlingbespreking. Evaluatie proces over analyses schoolopbrengsten.	
	Afstemmen van de waarde van Cito-gegevens en waarde registratielijsten ten opzichte van elkaar	Vaste leerling-besprekingen aan de hand van registratie – en cito scores	Schoolopbrengsten en individuele opbrengsten in kaart brengen en scholingsbehoefte personeel peilen	
	Esis trendanalyses en dwarsdoorsneden gebruiken bij individuele leerling-besprekingen			
	Afstemmen van voorschools leren (peuterspeelzaal) op schools leren bij de kleuters	Leerinhouden en afspraken met Vlietkinderen vaststellen en borgen.		
Hoofdstuk 5 Onderwijskwaliteit en schoolontwikkeling				
	systeem van kwaliteitsverbetering- en bewaking beschrijven (bijv. INK-model)	Kwaliteitsbeleid verankeren (borgen) in de organisatie.	Kwaliteitsbeleid bewaken, vasthouden en verbeteren.	
	Protocol: 'Warme overdracht'	Digitale overdrachtsformulieren		
	Gerichte klassenbezoek en collegiale consultatie (vaststellen op teamniveau)	Aandacht voor klassenorganisatie volgens GIP		

Schoolgids De Zonnewijzer 2011-2015

	Scholing Kanjertraining			
Hoofdstuk 6 Kwaliteit van de medewerkers				
	Profielen ontwikkelen voor functiemix en in vacature iemand benoemen		Evaluatie Bardo, aanpassen, plannen en continueren	
	Wet BIO: Invoering Bardo (hulpmiddel om competenties van leerkrachten te beschrijven en te ontwikkelen)	Bardo opdrachten iaangeven en uitvoeren en borgen in de organisatie		
	Eenduidig taakbeleid opstellen	Team – Individuele scholing bespreken en faciliteren (als speerpunt begroten)	Scholing maatwerk	
	Functioneringsgesprekken en/of beoordelingsgesprekken	Functioneringsgesprekken en/of beoordelingsgesprekken		
	Workshops bezoeken			
	Invoeren Management team			
	Team – Individuele scholing			
Hoofdstuk 7 Financieel beleid				
	Realisering begroting	Bij verwachte betere financiële positie gerichte investeringen		
		Uitbreiding personeel (onderwijs / administratief / conciërge)		
	Onderzoek naar mogelijke sponsoring			
	Schoolfinanciën in beeld brengen (stroomschema)			
	Inzet restant overblijfgeld en gerichte aanvraag ouderbijdrage			
	Aanvraag ouderbijdrage			
Hoofdstuk 8 Facilitair beleid en relationeel beleid				
	Folder ontwerpen (Vlietkinderen en Zonnewijzer)	Kennismakingsdagen / Open dagen		
	Vanuit elke klas regelmatige (...) bijdrage voor de website			
	Schoolactiviteiten in plaatselijke krant laten publiceren			

4. De organisatie van het onderwijs

Onze werkwijze

4.1. De kleutergroepen

In de kleutergroepen wordt er thematisch gewerkt, dat wil zeggen dat een bepaald onderwerp gedurende een aantal weken centraal staat.

Wanneer we kijken naar de invulling van de dag in een kleutergroep, wordt er begonnen met het vak-/vormingsgebied godsdienstige vorming. Er wordt met elkaar gebeden, gezongen en er wordt verteld.

Hierna gaan de leerlingen aan het werk in hoeken en groepen, met materialen naar keuze of werken aan een door de leerkracht gegeven opdracht. Het 'planbord' wordt gebruikt om aan te geven wat de kinderen moeten en mogen doen, maar ook kunnen kinderen zelf hierop aangeven wat ze graag willen doen. De leerkracht houdt in de gaten dat de leerlingen gevarieerd werken en aan alles toekomen.

Ook kunnen er gezamenlijke activiteiten plaatsvinden, bijvoorbeeld sociaal-emotionele ontwikkeling, taalbevordering, muzikale ontwikkeling, "Schrijfdans" en leergesprekken. Gedurende de dag wordt er ook buiten of in het speellokaal gespeeld. In deze kleuterperiode kun je stellen dat de kinderen 'spelenderwijs en gericht leren'.

4.2. Overgang kleuters - groep 3

Binnen De Zonnewijzer wordt er **niet** gesproken van groep 1 of groep 2. Wij spreken van 'de kleutergroep of kleutergroepen', die ongeveer 2 jaar duurt. We spreken wel van de 'jongste', 'middelste' en de 'oudste' kleuters.

Wij hebben hiervoor gekozen om de volgende reden:

Bij kleuters is er sprake van een doorlopende ontwikkeling : als kleuter zit je op De Zonnewijzer in een kleutergroep, waar je al spelend leert en van elkaar leert.

Tijdens die periode (die ongeveer 2 jaar duurt) bespreken we intern en met de ouders of hun kind (na de zomervakantie) rijp is om naar groep 3 te gaan. Deze beslissing wordt genomen wanneer een kind over voldoende vaardigheden beschikt om het lesprogramma van groep 3 te kunnen volgen. Dit betekent in de praktijk dat het ene kind langer leerling van een kleutergroep kan zijn dan het andere kind.

De datum van 1 oktober hanteren we als medebepalende factor (vóór 1 okt: na lopende schooljaar nog 1 jaar kleuteren= vroege leerling, ná 1 okt: na lopende schooljaar nog 2 volledige jaren in kleutergroep).

4.3. Volgen van kleuters

Over kleuters wordt in hun kleuterperiode regelmatig gerapporteerd. We gebruiken het volgsysteem van PRAVOO (= PRAktijk Voor Orthopedagogische en Orthodidactische activiteiten). Hierin wordt gekeken naar kringgedrag, speelgedrag, werkgedrag, sociaal-emotioneel gedrag, taal, motoriek, zintuiglijke ontwikkeling, ordenen van hoeveelheden en (zelf-)redzaamheid.

Gedurende de kleuterperiode zijn er vijf meetmomenten (zgn. peilpunten), waarover naar de ouders wordt gerapporteerd. Al deze gegevens worden besproken en zijn mede bepalend voor de overgang naar groep 3.

Bij de oudste kleuters wordt bovendien nog het Groep 3 Rijpheidsprotocol en de Dangerous-Signs-List afgenomen. Hierin wordt resp. de 'rijpheid' voor groep 3 en de eventueel te verwachten problemen bij het aanvankelijk leesproces in kaart gebracht.

4.4. Ontluikende geletterdheid

Wanneer een kleuter er blijk van geeft aan het leren lezen en schrijven toe te zijn, zal deze ontwikkeling in de kleutergroepen gestimuleerd worden.

4.5. Groep 3 tot en met 8

In de groepen 3 tot en met 8 wordt gewerkt met methoden en met allerlei aanvullende materialen.

Voor bijna alle methoden geldt dat de leerstof in blokken is verdeeld.

Wanneer er door de leerlingen met een nieuw blok wordt begonnen, zijn er een of meer instructiemomenten. Instructie kan klassikaal, in groepjes of individueel worden gegeven.

Na een instructiemoment gaan de leerlingen de leerstof oefenen en zelfstandig verwerken; hierbij wordt gedifferentieerd in hoeveelheid en moeilijkheid.

Na het oefenen en eventueel (thuis) leren, vindt er een toets plaats. Het resultaat van de toets bepaalt wat de leerlingen na de toets doen: leerlingen die voldoende scores kunnen extra leerstof of verdiepingsstof krijgen, leerlingen die onvoldoende scores krijgen herhalingsstof of extra instructie.

Leerlingen voor wie de leerstof te moeilijk of te makkelijk is (de zorgleerlingen) krijgen voor één of meer vak- of vormingsgebieden een op hun individuele mogelijkheden afgestemd programma. Dit besluit wordt altijd genomen in overleg met de ouders.

De Speciale School voor Basis Onderwijs en het bureau OnderwijsAdvies (OA) kunnen de Intern Begeleider en leerkrachten ondersteunen bij het opstellen van zo'n programma.

Het weekprogramma waarin enige variatie per klas nog denkbaar is, ziet er in een schema als volgt uit. In elke klas hangt zichtbaar het lesrooster.

Aantal uren per week:	Kleuter- groepen	groep 3 en 4	groep 5 en 6	groep 7 en 8
Lichamelijke oefening / zintuiglijke oefening	8	1,5	1,5	1,5
Taalontwikkeling/lezen	3	7,75	5,75	5,25
Rekenen en wiskunde	2	5	5,25	5
Engelse taal				1,5
Wereldoriëntatie	1	1	4,5	5,5
Gedrag in het verkeer		0,75	0,75	0,5
Kunstzinnige vorming		3,75	2,5	2,5
Kunstzinnige vorming en Werken met ontwikkelingsmateriaal	9			
Schrijven	0,5	2,5	2	0,5
Godsdienstige vorming	2	2	2	2
Pauze	0	1,25	1,25	1,25
Totaal aantal uren per week:	25,5	25,5	25,5	25,5

4.6. Werken in hoeken en groepen

In de kleutergroepen wordt er elke dag in hoeken en groepen gewerkt.

In de overige groepen wordt er met regelmaat in hoeken en groepen gewerkt.

Het werken in hoeken en groepen is een vorm van zelfstandig werken waarbij kinderen verschillende opdrachten krijgen.

In groepjes of individueel gaan de leerlingen aan het werk.

De opdrachten vergen weinig instructie van de leerkracht, waardoor deze de mogelijkheid heeft om te observeren en extra aandacht te geven aan zorgleerlingen. Wanneer een opdracht is voltooid, wordt begonnen aan een nieuwe.

4.7. Excursies / buitenlessen

Leren vindt niet alleen in school plaats maar ook buiten het leslokaal. Gymlessen en tekenlessen kunnen buiten plaatsvinden. Er zijn diverse excursies naar boerderijen, musea, bibliotheek, bossen etc. in het kader van cultuur – en natuur/milieueducatie (NME). We laten ons graag bijstaan door ouders die met auto's, met fietsen of lopend met ons meegaan. Ons vervoerprotocol kunt u inzien in school of op de website. Wij gaan er van uit dat ouders toestemming geven voor 'schoolvervoer', zo niet wilt u dit dan aan de directie doorgeven. Bij gebrek aan begeleiding gaat een excursie niet door.

4.8. Klassenmanagement volgens het GIP-model

De term GIP-model staat voor: Groeps- en Individueel gericht Pedagogisch en didactisch handelen van de leerkracht. Het is een vorm van klassenmanagement, waarin een groot appèl wordt gedaan op de zelfstandigheid van kinderen.

Het doel van GIP:

Door te werken volgens het GIP model willen we bereiken dat kinderen *zelfstandiger* worden, meer toekomen aan *onderwijs op eigen niveau* (adaptief onderwijs) en dat de leerkracht door de wijze van organiseren in staat is hulp en instructie te bieden op verschillende niveaus.

Ook wordt de ontwikkeling van het zelfvertrouwen gestimuleerd en zullen de kinderen in staat zijn beter met elkaar samen te werken.

Kinderen moeten er vertrouwen in krijgen, dat ze ook zonder hulp van de leerkracht tot oplossingen van opdrachten / taken en problemen in staat zijn. Pas wanneer ze echt niet verder kunnen, kunnen de leerlingen volgens de geldende afspraken hulp vragen. Er is een duidelijke opbouw in het GIP-model.

Het geheel kent een vijftal belangrijke thema's:

1. **Organisatie:** Dit thema is gericht op basale gedragsregels en werkafspraken. Dit is een voorwaarde om tot inhoudelijk handelen te komen.
2. Werken volgens het GIP-model kent als hoofdthema de **zelfstandigheid van leerlingen**. Vragen die zoal aan de orde zullen komen zijn:
Kunnen de kinderen omgaan met uitgestelde aandacht? Hebben ze inzicht in eigen kunnen en kunnen zij taken overzien? Zijn de leerlingen in staat problemen op te lossen?
3. **Kwaliteit van de instructie:**
Hoe organiseert de leerkracht, op welke momenten biedt de leerkracht hulp?
Kunnen leerlingen zelfstandig plannen: bijvoorbeeld aan een andere taak beginnen tot er hulp is of de taken over de dag / week verdelen?
Hoe vindt de instructieplaats: klassikaal, in groepjes of individueel?
4. **Emotionele ontwikkeling:**
Kinderen moeten leren meer greep op hun eigen gedrag te krijgen alsmede een realistisch beeld van de eigen mogelijkheden (ontwikkeling van zelfvertrouwen en zelfwaardering).
5. **Samenwerken:**
Ook zullen de kinderen leren afspraken in de omgang met elkaar te gebruiken en daarbij zowel het eigen gedrag als het gedrag van de ander te beoordelen.

Voorwaarde bij dit alles is: **Ruimte** (hoe is de schikking t.o.v. elkaar), **Ritme** (dagkaarten / roosters) en **Regels** (duidelijkheid over afspraken).

In elke klas zie je dezelfde onderstaande regels terug, een herkenbare lijn in school:

- Ik werk rustig aan mijn taak.*
- Ik probeer een probleem zelf op te lossen.*
- Ik kan iets vragen als de juf/meester langskomt.*
- Ik doe ander werk als ik niet verder kan* (niet bij de kleuters)

4.9. Huiswerk

In de groepen 3, 4 en 5 wordt slechts in overleg met ouders en indien dit wenselijk of noodzakelijk is, huiswerk gegeven. Groep 4 en 5 kennen wél de wekelijkse woordpakketten als huiswerk.

Vanaf groep 6 wordt er (naast huiswerk voor spelling) iedere week huiswerk aan de leerlingen meegegeven.

In groep 6 wordt er één- á tweemaal per week huiswerk gegeven. Dit huiswerk dient binnen enkele dagen ingeleverd of overhoord te worden.

In groep 7 wordt er twee- á driemaal per week huiswerk gegeven. De periode tussen opgeven en inleveren/overhoren mag ongeveer een week bedragen.

In groep 8 wordt er dagelijks huiswerk gegeven. De periode tussen opgeven en inleveren/overhoren mag langer dan een week zijn.

Vanaf groep 6 dienen de leerlingen over een agenda te beschikken; de leerlingen doen dan ervaring op met het werken met een agenda.

4.10. De overgang naar het voortgezet onderwijs

In november van het jaar dat uw kind leerling van groep 8 is, wordt bij uw zoon/dochter de zgn. NIO-toets (Nederlandse Intelligentietest voor Onderwijsniveau) afgenomen.

Dit onderzoek bepaalt samen met de mening van de leerkracht(en) wat het advies wordt met betrekking tot de te kiezen school voor voortgezet onderwijs.

Tijdens een ouderavond aan het eind van groep 7 wordt u hierover nader geïnformeerd.

4.11. Compensatieverlof leerkrachten

Elke leerkracht heeft recht op compensatieverlof; hoeveel dagen dit per jaar zijn, is afhankelijk van de benoemingsomvang. Leerkrachten hebben recht op compensatieverlof als aantoonbaar is dat er meer uren worden gemaakt dan de normjaartaak. In dit geval kiezen de meeste leerkrachten voor compensatie in 'vrije tijd'. Het compensatieverlof van de diverse leerkrachten wordt vervangen door andere leerkrachten.

4.12. Compensatieverlof leerlingen, n.a.v. de Wet op schooltijden

Kinderen moeten in 8 jaar tijd 7520 uren naar school.

Als we alle schooltijden van 1 oktober 2010 tot 1 oktober 2011 van alle klassen bij elkaar optellen (want zo dient er gerekend te worden) komen de kinderen dit schooljaar

$974 \times 8 = 7792$ uur naar school. Het meerdere ($7792 - 7520 = 272$) mogen we in 8 jaar compenseren door de kinderen verlof te geven, vandaar de term: compensatieverlof.

De kleutergroepen 1 en 2 krijgen 10 compensatiedagen, de kinderen van groep 3 en 4 krijgen 7 compensatiedagen. Dit zijn de maximaal te geven verlofdagen volgens de

regelgeving hiertoe. In het schooljaar 2011-2012 gaan we met de medezeggenschapsraad overleggen of er ook compensatiedagen komen voor de bovenbouw (4 dagen op jaarbasis).

Hoewel jaarlijks de getallen iets wijzigen, voldoen we ruimschoots aan de wet op schooltijden.

5. Onderwijsactiviteiten

5.1. Algemene doelen voor het basisonderwijs

Het onderwijs in De Zonnewijzer is erop gericht dat de leerlingen aan het eind van de basisschool:

- kennis en vaardigheden hebben verworven die de basis leggen voor hun persoonlijke ontwikkeling en het nu en later kunnen functioneren als burger in de maatschappij;
- voorbereid zijn op het vervolgonderwijs in de basisvorming;
- plezier hebben kunnen beleven aan het volgen van onderwijs op De Zonnewijzer;
- een geïnteresseerde, leergierige en onderzoekende houding hebben ontwikkeld;
- inzicht hebben gekregen in hun eigen leerproces; op sociale wijze kunnen deelnemen aan groepsprocessen in - en rond de school.

5.2. Het leerstofjaarklassensysteem

De Zonnewijzer is een school met een leerstofjaarklassensysteem. Dit betekent dat kinderen van ongeveer dezelfde leeftijd bij elkaar in een groep zitten. Deze leerlingen krijgen dezelfde basisleerstof aangeboden. Kan een kind de basisleerstof minder goed aan, dan krijgt het voor één of meer vakken een eigen programma aangeboden. Ook wanneer kinderen beduidend meer dan gemiddeld presteren, wordt een passend programma aangeboden.

5.3. Godsdienstonderwijs

Elke dag wordt geopend en geëindigd met een lied en/of gebed. Na de dagopening staat de ontmoeting tussen kind en Bijbel centraal. Leidraad hiervoor is de methode "Trefwoord". Per week worden twee of drie verhalen verteld. Hiernaast wordt zo nodig met behulp van een spiegelverhaal het Bijbelverhaal in de dagelijkse werkelijkheid van het kind geplaatst. Er worden ook andere werkvormen gehanteerd (zoals het kringgesprek, creatief werk of drama) om Bijbelverhalen te verduidelijken.

Naast de Bijbelverhalen worden ook de andere religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen (de zgn. "Geestelijke stromingen") nader toegelicht. Ook wordt gebruikgemaakt van het blad "Sam Sam", waarin voornamelijk de ontwikkelingslanden centraal staan.

5.4. Vieringen

Er worden per jaar drie vieringen gehouden. In het begin van het schooljaar vindt de jaaropening plaats. In de week voor het kerstfeest vindt de kerstviering plaats.

De vieringen worden gehouden dan wel in de Kruisheuvelkerk, dan wel in school.

Voor de inspectie geldt de tijd van vieringen als lesgebonden tijd!

In de week voor het paasfeest vindt in de klassen de paasviering plaats; aan deze viering nemen alleen de leerlingen en de leerkrachten deel.

Voor alle vieringen geldt dat de inhoud wordt bepaald door het team.

5.5. "Zending"

Elke week, bij voorkeur op maandagmorgen kunnen de leerlingen geld meenemen voor de "zending". Het betreft hier een vrijwillige bijdrage.

Het geld dat op deze wijze bijeen wordt gebracht, wordt besteed aan:

Ons Plan-Nederland-kind: Jomel Petiluna uit Calmante op de Filippijnen.

Er kan in overleg met de Medezeggenschapsraad een Project worden vastgesteld, waarbij het uitgangspunt is dat bij de keuze een project kleinschalig moet zijn en het de kinderen

moet aanspreken. Zo is er in het verleden ook gedoneerd aan Bartiméus, Clini Clowns, een opvangtehuis in Brazilië, Haiti (aardbeving 2010) en is bijgedragen in kosten voor onderzoek van de ziekte A.L.S.

5.6. Actie Schoenmaatjes:

De Zonnewijzer doet elk jaar mee met de 'Actie Schoenmaatjes'. Wij vinden het belangrijk dat de kinderen bij ons op school zich bewust worden van kinderen in een kansarme omgeving. Niet iedereen heeft evenveel kans en juist deze actie is dé kans voor kinderen van onze school om iets concreets te doen voor kansarme leeftijdsgenootjes wereldwijd. Als 'schoenmaatje' vullen de kinderen dan thuis een schoendoos met schoolspullen, toiletartikelen en speelgoed. De school zorgt er voor dat de dozen op de goede plek terecht komen. We dragen deze actie een warm hart toe.

5.7. Sociaal-emotionele vorming

Dit vormingsgebied neemt in de school een belangrijke plaats in. We streven de volgende doelen na:

- Het kind moet zijn gevoelens leren kennen en doorzien en leren met deze gevoelens en emoties om te gaan.
- Het kind moet leren zich te verplaatsen in de gevoelswereld van anderen.
- Hij/zij moet leren om met de gevoelens en emoties van anderen om te gaan.
- Het kind moet leren de regels die de omgeving hem/haar stelt, te aanvaarden en deze regels op de juiste wijze toe te passen, om zodoende een sfeer te scheppen waarin veilig gespeeld en gewerkt kan worden.
- Het kind moet leren respect te hebben voor de prestaties van anderen en voor de inbreng van deze personen in de groep.
- Het kind moet leren ervaren dat contacten met anderen hem kunnen verrijken.

Centraal bij de lessen sociaal-emotionele vorming staan de lessen van de Kanjertraining. Wij maken gebruik van lesmateriaal van het instituut Kanjertraining. De leerkrachten zijn allemaal geschoold, de Zonnewijzer is 'een Kanjerschool'. Kanjerlessen zijn effectief, duidelijk, verhelderend en helpen kinderen een keuze te maken in hun gedrag. De lessen gaan uit van een positieve levensvisie en zijn toekomst- en oplossingsgericht voor zowel kinderen, leerkrachten als ouders.

Met de Kanjertraining hopen we de volgende doelen te bereiken:

- De leerkracht wordt gerespecteerd
- Pestproblemen worden hanteerbaar/lossen zich op.
- Leerlingen durven zichzelf te zijn.
- Leerlingen voelen zich veilig.
- Leerlingen voelen zich bij elkaar betrokken.
- Leerlingen kunnen hun gevoelens onder woorden brengen.
- Leerlingen krijgen meer zelfvertrouwen.

5.8. Leesplezier

Wij leren de leerlingen niet alleen technisch, begrijpend en studerend lezen. Wij stimuleren hen om ook zelf te lezen, zelf een boek te pakken. Daarom wordt er in alle groepen voorgelezen, kunnen kinderen op school boeken lezen, is er een goed contact met de bibliotheek, wordt er uitgebreid aandacht besteed aan de Kinderboekenweek en worden er regelmatig **boekbesprekingen** gehouden.

5.9. Boekbesprekingen

In groep 3 en 4 mogen de leerlingen een mondelinge boekbespreking houden, dit is dan nog op vrijwillige basis. Vanaf groep 5 is het volgende verplicht:

In groep 5: één mondelinge boekbespreking;

In groep 6: één mondelinge en één schriftelijke boekbespreking;

In groep 7: één mondelinge en twee schriftelijke boekbesprekingen;

In groep 8: één mondelinge en drie schriftelijke boekbesprekingen.

5.10. Spreekbeurten

Voor het houden van **spreekbeurten** gelden de volgende regels:

- In groep 3 en 4 mogen de leerlingen een spreekbeurt houden. Het initiatief
- hiertoe gaat uit van de leerling.
- In groep 5, 6, 7 en 8 moeten de leerlingen één spreekbeurt per jaar houden.

5.11. Werkstukken

Met het maken van werkstukken worden vaardigheden getraind als studerend- en begrijpend lezen, het omgaan met informatie en stellen.

In groep 5 wordt hierop voorbereid door in de klas informatieboekjes te lezen en daarover vragen te beantwoorden.

In groep 6 worden minimaal 2 werkstukken gemaakt.

In groep 7 worden minimaal 2 werkstukken gemaakt.

In groep 8 worden minimaal 3 werkstukken gemaakt.

5.12. Methoden op school

De volgende methoden zijn er op school:

Godsdienstige vorming:	Trefwoord Samsam
Lezen:	Veilig Leren Lezen Goed Gelezen (begrijpend en studerend lezen) Nieuwsbegrip Goed Gelezen (voortgezet technisch lezen)
Aardrijkskunde:	Geobas
Geschiedenis:	Bij de tijd
Rekenen:	Wis en Reken Schatkist Rekenen (kleuters)
Schrijven:	Handschrift
Taal:	Schatkist Taal (kleuters)
Natuur en Techniek	Wijzer door Natuur en Techniek
Engels:	Hello World
Verkeer:	Wijzer door het verkeer
Expressie:	Moet je doen
Sociaal Emotionele Ontwikkeling:	Kanjertraing

5.13. Bewegingsonderwijs

Tweemaal per week hebben de kinderen vanaf groep 3 bewegingsonderwijs. De leerlingen moeten speciale sportkleding en gym schoenen (**zonder zwarte zolen**) hebben.

Mocht een kind om een bepaalde reden niet deel kunnen nemen aan de gymlessen, wilt u ons daar dan van op de hoogte stellen. Veel kinderen laten hun gymkleren op school liggen in daarvoor bestemde bakken of manden. We vragen de ouders erop toe te zien de kleding regelmatig mee naar huis te laten nemen om te worden gewassen.

Leerlingen van groep 6 t/m 8 kunnen zich na afloop van de gymlessen douchen. Het is niet verplicht. Wel stellen we het op prijs dat kinderen fris in de klas zitten.

5.14. Projectweek

Op school kennen we eenmaal per schooljaar - gedurende een periode van ongeveer twee weken – de zogenaamde projectweken. Alle groepen werken dan thematisch. Bijna elke middag wordt er dan aan het project gewerkt en bijna alle vakken staan in het teken van dit thema. De projectweken worden afgesloten met een bezoek aan school door de ouders.

5.15. School-TV

We kijken naar programma's van Teleac/NOT of naar (door andere omroepen uitgezonden) opgenomen programma's. Als vanzelfsprekend zijn de programma's van educatieve aard.

5.16. Klassenpresentaties

Dit schooljaar vindt er twee maal een klassenpresentatie plaats. Deze duurt ongeveer 35 minuten. Tijdens deze presentatie treden (groepjes) leerlingen op.

De inhoud van de presentatie is vrij. Mogelijke activiteiten zijn: toneelspel, zingen, iets voorlezen, playbacken, iets voordragen enz.

Bij de optredens zijn alleen de ouders en belangstellenden van 'de uitvoerende groepen' uitgenodigd.

5.17. Sport

De leerlingen van groep 8 (evt. aangevuld met andere leerlingen) kunnen (wanneer zij dat leuk vinden) eenmaal per jaar deelnemen aan het schoolvoetbaltoernooi van alle basisscholen van Leidschendam-Voorburg (op de Kastelenring of sportpark 't Loo).

Ook worden er voor de groepen 5 en 6 en voor de groepen 7 en 8 sportdagen gehouden, met deelname van alle scholen van de gemeente (op sportpark 't Loo).

De school doet ook jaarlijks mee aan het plaatselijke korfbaltoernooi (Sportpark DuiveSteyn). Incidenteel worden er uitnodigingen meegegeven voor diverse naschoolse sportactiviteiten voor o.a. een straatvoetbal -, en tafeltennisttoernooi etc..

In geval van een lang schooljaar organiseren we zelf een sportdag, dit schooljaar dus niet.

Een initiatief van de gemeente is het verzorgen van sportlessen door

combinatiefunctionarissen. Tijdens de gymlessen komen de kinderen van de groepen 3 t/m 8 daar door in aanraking met sporten als volleybal, handbal, hockey en cricket.

5.18. Schoolreizen en kamp

Eenmaal per jaar gaan de leerlingen van de kleutergroepen op schoolreis, want zo noemen we dat, ook al is dit 'uitje' nog zo dichtbij. We gaan naar de Leidschendamse Speeltuinenvereniging aan de Rozenlaan in Leidschendam, deze wordt exclusief voor ons gereserveerd.

De leerlingen van groep 3 tot en met 7 gaan ook eenmaal per jaar op schoolreis. Omdat de prijzen van schoolreisjes zo hoog zijn proberen we afwisselend een goedkoper (maar ook dit is prijzig) en een duurder 'uitje' te organiseren.

Groep 8 gaat 3 dagen op kamp naar een gebouw van de scouting, in het Delftse Hout.

Betalingen voor het schoolreisje en het kamp van groep 8 vindt aan het begin van het schooljaar plaats samen met de ouderbijdrage.

5.19. Buitenschoolse activiteiten

De leerlingen kunnen vanaf groep 5, tegen een geringe vergoeding, deelnemen aan gitaarles of aan blokfluitles (zie jaarboekje). Alleen bij voldoende deelname. Voor de goede orde wijzen wij u er op, dat leerlingen over een goedwerkende instrument moeten beschikken. Meer informatie hierover bij de genoemde leerkrachten.

Ook organiseert de gemeente Leidschendam-Voorburg buitenschoolse activiteiten in het kader van brede schoolontwikkelingen. Kinderen kunnen ook hiervoor ingeschreven worden, maar dat valt buiten de verantwoordelijkheid van de school.

5.20. Met de fiets naar school

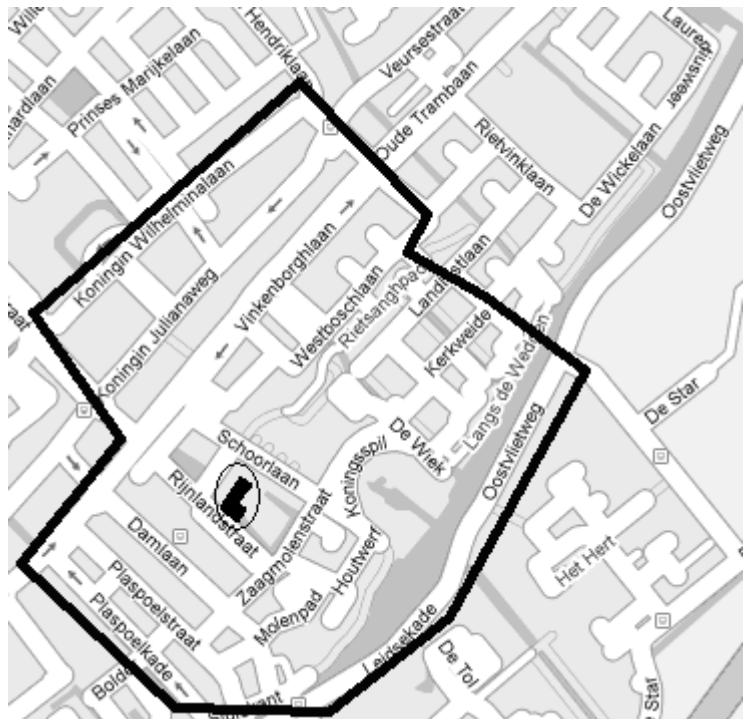
Het schoolplein kent een klein oppervlak om de fietsen te stallen. De fietsen van alle leerlingen kunnen daar onmogelijk een plekje vinden.

Om dit probleem op te lossen, geldt de volgende afspraak:

De leerlingen die buiten een bepaalde kring rond de school wonen (zie onderstaand kaartje) mogen op de fiets naar school komen. De leerlingen die binnen deze kring wonen, komen lopend naar school.

Wanneer leerlingen die binnen deze kring wonen, na schooltijd per fiets ergens naar toe moeten, mag de fiets natuurlijk wel mee naar school worden genomen.

Er mag niet op de stoep, noch in het poortje, noch op het plein worden gefietst!

Ophalen van kinderen:

Natuurlijk kunt op het schoolplein op uw kind wachten als de school uit gaat. Wilt u dan wel het volgende in acht nemen:

- Zet uw fiets voor school neer zodat de burens er geen last van hebben.
- Zet uw fiets neer tegen de muur aan de kant van de ingang bij de kleuters
- Parkeer uw auto op een parkeerplaats en niet op de rijbaan, houd de rijbaan en het zebpad vrij!!

We stellen dit op prijs om zo onze goede relaties met onze burens in stand te houden.

5.21. Ziek worden op school

Het komt soms voor dat leerlingen, die al op school zijn, ziek worden.

In dat geval wordt er door school contact opgenomen met de ouders en wordt u verzocht uw kind op te halen. Wij sturen een kind nooit alleen naar huis: dit om verdere narigheid te voorkomen. Wanneer u wilt dat wij u altijd kunnen bereiken, via bijvoorbeeld het telefoonnummer van uw werk, verdient het aanbeveling het desbetreffende nummer aan ons door te geven. Aan het begin van het schooljaar heeft u van ons een geel formulier ontvangen waarop u de zgn. "noodtelefoonnummers" kon aangeven.

6. Zorg voor leerlingen

6.1. De opvang van nieuwe leerlingen

In principe worden alle leerlingen toegelaten tot de school. De school houdt zich het recht voor leerlingen eventueel te weigeren.

Wanneer we over nieuwe leerlingen spreken, onderscheiden we:

- a. Leerlingen die 4 jaar zijn en voor het eerst naar de basisschool gaan
- b. Leerlingen die ouder dan vier jaar zijn en dus al onderwijs op een andere school hebben genoten

Ad a.

Vóór een vierjarige leerling de school kan bezoeken, hebben de ouders een gesprek met de directie van de school. Deze vertelt de ouders het een en ander over de school, verstrekt hun enige schriftelijke informatie, geeft hen een rondleiding en overhandigt hen tenslotte het inschrijfformulier van de school. De ouders bepalen hierna of zij hun kind als leerling van De Zonnewijzer inschrijven.

Leerlingen zijn welkom vanaf de dag dat zij 4 jaar oud worden.

In principe mogen de kinderen een week voor de vierde verjaardag iedere ochtend komen wennen. Wanneer deze periode net in een vakantie valt, kan deze periode afwijken. De leerkracht waarbij het kind in de klas komt zal hierover vroegtijdig contact opnemen.

De leerplicht gaat in op het moment dat het kind 5 jaar is.

Ad b.

Wanneer een nieuwe leerling afkomstig is van een andere school, vindt er eveneens een gesprek plaats tussen de ouders en de directie (zie hierboven). Pas als het inschrijfformulier is ingevuld en ingeleverd nemen wij contact op met de vorige school. De inhoud van het gesprek dat gevoerd wordt met de vorige school, wordt bepaald door de volgende vragen:

- Met welke reden wordt naar een andere school gezocht?
- Hoe zijn de leervorderingen van het kind op de huidige school?
- Hoe is karakter / gedrag van het kind?
- Hoe functioneert het kind in de huidige groep en in de huidige school?

De antwoorden op deze (en andere) vragen, naast de onderwijskundige rapportage, bepalen of het team van De Zonnewijzer in staat is deze leerling adequaat op te vangen.

Wanneer de uitkomst positief is, neemt de directie contact op met de ouders en deelt hen mee dat zij hun kind als leerling kunnen inschrijven. Vervolgens wordt in overleg de dag bepaald, waarop het kind de school voor de eerste maal bezoekt.

Wanneer de uitkomst negatief is, neemt de directie eveneens contact op met de ouders en deelt dit, met redenen omkleed, mede. Eventueel kan een schriftelijke verslaggeving worden overlegd met ouders en met de huidige school. De wenselijkheid hiervan wordt samen afgesproken.

Wanneer een kind in een groep is geplaatst, is de groepsleerkracht degene die het kind opvangt en begeleidt. De groepsleerkracht onderhoudt ook het contact met de ouders.

6.2. Kinderen met een (ernstige) beperking

Het kan voorkomen dat de school wordt gevraagd om kinderen, die in het verleden naar scholen zouden gaan voor speciaal onderwijs, op te nemen. Dit als gevolg van veranderde regelgeving hieromtrent en de mogelijkheden die kinderen worden geboden door de zogeheten Leerling Gebonden Financiering, "*het rugzakje*". Met behulp van dit rugzakje kan de school extra middelen en materiaal aanwenden om het kind binnen het regulier onderwijs te plaatsen. Het beleid van De Zonnewijzer in dezen is gereserveerd. We staan positief tegenover kinderen met een beperking maar de extra faciliteiten voor begeleiding en zorg

zijn vaak zeer gering. Per aangemelde leerling zullen we onderzoeken welke mogelijkheden er zijn, wat er nodig is, welke mogelijke consequenties dit kan hebben voor de leerkracht, de medeleerlingen en de school. Vanzelfsprekend vindt overleg hierover plaats met ouders en eventueel school van herkomst. De investering in zorg die uit gaat naar deze leerling met ernstige beperkingen is op een kleine school relatief veel groter dan op een grote school. Als school zullen we ons telkens moeten afvragen of we aan de voorwaarden en -verwachtingen kunnen voldoen.

6.3. Het volgen van de ontwikkeling van de kinderen in de school

Vanaf de eerste dag dat een leerling de school bezoekt, worden de prestaties, vorderingen, werkhouding en de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind nauwgezet gevolgd.

Gegevens over eerder genoemde zaken worden verkregen met behulp van methodegebonden toetsen (zoals de rekentoetsen), methodeonafhankelijke toetsen (zoals CITO-toetsen en de AVI-toets) en met behulp van observaties (om iets over de werkhouding en sociaal-emotionele ontwikkeling te kunnen zeggen).

De verzamelde gegevens worden door de leerkracht vastgelegd in registratielijsten. Van elk kind is een dossier en worden gegevens bewaard, zodat de vorderingen per jaar goed te volgen zijn en overdracht wordt vergemakkelijkt. De groepsleerkracht is degene die de ontwikkeling van een kind volgt. Hij/zij zal zo nodig in contact treden met de Intern Begeleider (IB-er) van de school, wanneer er sprake is van een zorgelijke of stagnerende ontwikkeling. Leerkracht en IB-er bepalen vervolgens of de betreffende leerling besproken wordt tijdens de leerlingbespreking; deze vindt 4 maal per jaar plaats. Bij dit gesprek zijn de betreffende leerkrachten en de IB-er aanwezig.

6.4. Besprekingen over het welbevinden en de lesvorderingen van de kinderen

De school geeft tweemaal per jaar (in januari en juni) een rapport mee aan de leerlingen. In dit rapport (waarin geen cijfers worden gegeven, maar gewerkt wordt met criteria als onvoldoende, voldoende, goed (3 t/m 8) en ++ en – (Pravoo, bij kleuters), worden leervorderingen, werkhouding en sociaal-emotionele ontwikkeling beschreven en gewaardeerd.

Wanneer het rapport aan de leerlingen wordt meegegeven, wordt de ouders de mogelijkheid geboden om met de groepsleerkracht over het kind van gedachten te wisselen. Dit overleg is **niet verplicht**.

In november en april van elk schooljaar vinden er ook tien-minutengesprekken plaats. Dan zijn de ouders **wel verplicht** een bezoekje aan de school te brengen.

In het begin van het nieuwe schooljaar worden de ouders uitgenodigd voor een infoavond. U kunt dan kennismaken met de (nieuwe) leerkracht. Op deze avond vertellen zij wat de kinderen te wachten staat in het schooljaar en u kunt de nodige vragen stellen.

Vanzelfsprekend kunnen ouders ook op andere momenten met de groepsleerkracht over hun kind spreken: de leerkrachten zullen hier altijd tijd voor vrij maken.

6.5. School Video Interactie Begeleiding (S.V.I.B.)

Op school worden wel eens video-opnamen gemaakt. Het kan zijn dat lessen worden gevolgd of specifieke opnamen van leerlingen worden gemaakt. Ook de interactie leerkracht-leerling kan onderwerp zijn van de opname. Duidelijk is dat de opnamen worden gemaakt en gebruikt voor pedagogische doeleinden. Uiteraard respecteert De Zonnewijzer de Wet op Privacy, die ons verbiedt de opnamen aan 'derden' te tonen of aan te bieden. *Mocht u*

evenwel bezwaar hebben tegen deze opnames voor intern gebruik, wilt u dit dan tijdig kenbaar maken aan de directie.

6.6. De speciale zorg voor kinderen met specifieke behoeften

Om een groep in zijn geheel, of om een kind individueel zo goed mogelijk te kunnen begeleiden, zijn er formulieren ontwikkeld, waarop plannen worden ontvouwd. We onderscheiden 5 verschillende plannen:

6.6.1. Ondersteuningsplannen

Dit wordt opgemaakt indien een kind problemen heeft op een bepaald gebied (bijv. spelling, tafels enz.). De resultaten worden bij leerling-besprekingen geëvalueerd.

6.6.2. Groepsplannen

Hier gaat het om problemen die in een groot deel van de groep worden gesignaleerd. Dit kan op leerinhoud, maar ook op gedragsproblematiek gericht zijn.

6.6.3. Handelingsplannen

In een handelingsplan (dat wordt gemaakt door de leerkracht, zo nodig in samenwerking met de IB-er) wordt aangegeven hoe gedurende een periode van zo'n zes weken een probleem wordt aangepakt.

Wanneer voor een kind een handelingsplan wordt opgesteld, wordt dit altijd met de ouders besproken; de ouders ondertekenen dit plan.

Na ongeveer zes weken wordt het handelingsplan geëvalueerd: heeft de aanpak succes gehad? - moet een vervolg-handelingsplan worden gemaakt? of moet er hulp van externe deskundigen (de Speciale school voor Basis Onderwijs -SBO-, OnderwijsAdvies -O.A-, e.d.) worden ingeroepen? Wanneer er externe deskundigen worden ingeroepen, wordt hiervoor altijd vooraf de toestemming van de ouders gevraagd.

Het doel van het werken met handelingsplannen is erop gericht dat een kind dat moeite heeft met de leerstof, na een periode van structurele extra aandacht (door de groepsleerkracht, een andere leerkracht, een IB-er), weer deel kan nemen aan het 'normale' lesprogramma.

Wanneer dit doel niet bereikt wordt kunnen de volgende besluiten worden genomen:

- Er dient een nader onderzoek plaats te vinden (door de SBO, OA of anderen). Hiervoor is de toestemming van de ouders noodzakelijk. Doel van dit onderzoek: bepalen of een andere vorm van hulp of een andere school meer adequaat is.
- De leerling wordt voor één of meer vakken "losgekoppeld" van de groep: hij/zij krijgt nu leerstof die meer is afgestemd op zijn/haar mogelijkheden. Dit besluit wordt in overleg met de ouders genomen. Overigens zij hier opgemerkt dat voor deze leerlingen dan altijd een begeleidingsplan wordt gemaakt.
- De leerling wordt verwezen naar een andere basisschool of naar de SBO. Vóór een leerling naar het Speciaal Onderwijs kan gaan, moet wel een positief advies van de Permanente Commissie Leerlingzorg (PCL) beschikbaar zijn. Bovenstaande besluiten worden altijd in overleg met de ouders genomen.
- Het kind blijft zitten. Dit gebeurt in onze school zeer sporadisch. Dit besluit - in overleg met de ouders - wordt alleen genomen wanneer we het idee hebben dat zittenblijven voor dit kind echt zinvol is.

6.6.4. Begeleidingsplannen

Dit plan komt aan de orde indien een kind doubleert of een verlengde kleuterperiode kent. Een leerling die een aparte leerlijn heeft voor één of meerdere gebieden, werkt altijd volgens een begeleidingsplan. Ook deze rapportages dienen regelmatig geëvalueerd te worden en door ouders te worden ondertekend.

6.6.5. Gedragsplannen

Wij kennen kinderen die niet in harmonie leven met hun omgeving en/of met leerlingen en/of leerkrachten. Er worden kinderen geplaagd, gepest en er zijn kinderen die pesten. Wij willen alle kinderen helpen om beter te functioneren, ook de kinderen die regelmatig zorgen voor onrust en irritatie en we beschermen de 'minder weerbaren'.

Situaties kunnen regelmatig maar ook soms zeer ernstig uit de hand lopen waardoor je kinderen moet corrigeren in hun gedrag.

Indien er sprake is van calamiteit of voortdurend sprake is van negeren van waarschuwingen, voortdurend sprake is van oproepen van irritaties, dan kan er worden besloten om over te gaan tot een gedragskaart.

Hierop worden wekelijks de ontwikkelpunten in het gedrag, bijgehouden.

Ouders worden vooraf hierover geïnformeerd en blijven wekelijks op de hoogte van stagnatie of verbetering.

De duur van de gedragskaart is afhankelijk van de aard van het te corrigeren gedrag. Er wordt vooraf een termijn afgesproken waarin de leerling gelegenheid wordt gegeven te werken aan verbetering. Indien de gedragskaart 4 weken lang (vakanties niet meegerekend), vrij van ernstige opmerkingen en dus een positieve ontwikkeling vertoont, wordt deze niet meer verstrekt.

6.7. Ambulante tijd

Onze school kent ambulante tijd voor Directie en Interne Begeleiding.

6.8. Overleg met de Intern Begeleider

Overleg tussen groepsleerkracht en IB-er kan elke dag plaatsvinden, maar bij voorkeur op de ambulante dagen van de IB-er. Reguliere leerlingbesprekingen vinden 4 maal per jaar plaats.

Beide overlegmomenten bepalen of een kind een zgn. "zorgleerling" wordt en voor dit kind een handelingsplan moet worden gemaakt.

Bij gesprekken met ouders aangaande doublures en besprekingen van handelingsplannen kunnen de volgende personen aanwezig zijn: bij voorkeur **beide** ouders of verzorgers, een directielid, de groepsleerkracht, de IB-er en zo nodig externe deskundigen.

6.9. Dossiers

De verzamelde gegevens worden door de leerkracht vastgelegd in registratielijsten. De rapportages en besprekingen worden ook vastgelegd. Zoals eerder reeds vermeld is er van elk kind een dossier en worden gegevens goed bewaard, zodat de vorderingen per jaar goed te volgen zijn en overdracht wordt vergemakkelijkt.

De dossiers van de (zorg)leerlingen worden bewaard in een afsluitbare dossierkast. Deze dossiers worden 5 jaar nadat de leerling de school heeft verlaten, vernietigd.

6.10. Opvallers

In de school zijn altijd leerlingen aanwezig voor wie leren geen enkel probleem is. Alles gaat hen makkelijk af, ze hebben nauwelijks instructie nodig en werken de basisleerstof in een zeer hoog tempo door.

Ook voor deze leerlingen proberen we de leerstof af te stemmen op hun mogelijkheden, door hen leerstof aan te bieden die hen meer uitdagingen verschaft.

Leerlingen die er cognitief toe in staat zijn, kunnen in onze school een klas overslaan of de leerstof van twee leerjaren doorlopen in één schooljaar.

Hiertoe zal echter (in overleg met de ouders) pas besloten worden, als duidelijk is dat een kind deze stap sociaal-emotioneel aankan.

6.11. Begeleiding van de overgang van kinderen naar het voortgezet onderwijs (VO)

De Zonnewijzer neemt deel aan het zgn. begeleidingsonderzoek groep 8.

Dit onderzoek (dat wordt uitgevoerd door OnderwijsAdvies) bestaat uit twee delen:

- De SchoolVragenLijst (SVL)
- De NIO-toets (Nederlandse Intelligentietest voor Onderwijsniveau) een capaciteitenonderzoek

De SVL wordt in groep 7, ongeveer in de maand mei, afgenomen. Dit gebeurt in school.

Vóór de afname wordt er een ouderavond georganiseerd.

Tijdens deze ouderavond worden de volgende zaken besproken:

- De inhoud van de SVL- en NIO-toets
- De procedure rond de VO-schoolkeuze
- Welke mogelijkheden er zijn m.b.t. het kiezen van een VO-school

Ook krijgen de ouders een formulier mee waarop zij toestemming voor de afname van bovengenoemde toetsen kunnen geven.

Met behulp van de SVL wordt vooral het welbevinden van de leerling onderzocht en de wijze waarop hij/zij over de school, de leerkracht, klasgenoten en over huiswerk denkt.

In november wordt op school, in groep 8 de NIO-toets afgenomen.

Ook wordt er een extra onderzoek afgenomen, het zogeheten Drempelonderzoek, dit is een leervorderingstoets, ook een goede indicator voor het voortgezet onderwijs. We nemen dit klassikaal af, enerzijds omdat de resultaten van *alle* kinderen zichtbaar worden en bruikbaar zijn voor de leerkracht en anderzijds om te kunnen gebruiken bij de advisering.

De uitslag van de NIO-toets, de SVL en van het Drempelonderzoek wordt in december met de ouders besproken. Naast deze uitslag worden de gegevens van het Cito-leerlingvolgsysteem gelegd en vergeleken met de mening van de ouders, de leerkracht(en) en het kind. Deze zaken bepalen het VO-schoolkeuzeadvies dat aan de ouders wordt gegeven. In de regel wordt dit advies niet meer gewijzigd.

Ook kunnen de VO-scholen die in aanmerking komen, met de ouders worden besproken.

De uitslagen van de NIO-toets en de SVL worden vastgelegd op een formulier dat in het bezit blijft van de ouders. Zodra het binnen is, meestal in de periode december tot half januari, zorgt de school ervoor, dat de ouders informatie van de VO-scholen ontvangen. Aan de ouders wordt ook een overzicht van de open dagen en avonden verstrekt.

In februari en maart bezoeken ouders en kind een aantal VO-scholen die in aanmerking komen. Veelal wordt er dan al een keuze gemaakt. Mocht het wenselijk zijn, dan kunt u er voor kiezen nogmaals een gesprek te hebben met de leerkracht van groep 8.

Onderwijskundige rapportage aan scholen voor VO geschiedt digitaal door de leerkracht van groep 8 en de directie. Hierdoor kunt u uw kind op slechts één school voor VO aanmelden.

Aanmelden voor een school voor V.O. kan pas na een nader te bepalen datum.

- De school draagt de kosten voor het SVL-, NIO- en Drempelonderzoek en komt als eerste in bezit van de rapportages.
- De ouders bepalen de uiteindelijke schoolkeuze
- Wij bezoeken in groepsverband enkele VO-scholen

6.12. Interne Zorg Commissie (IZC)

De zorgactiviteiten op onze school worden gecoördineerd door de intern begeleider (I.B.er). Het zorgbeleid is echter de verantwoording van de Interne Zorg Commissie. De commissie wordt gevormd door de directie, de intern begeleider, een leerkracht en een adviserend/ondersteunend medewerker van School Maatschappelijk Werk. In de IZC wordt zorgbeleid voorbereid en vinden evaluaties plaats van de verleende zorg, individuele prestaties, groepsprestaties/-ontwikkelingen, schoolprestaties/-ontwikkelingen. Advies m.b.t. zorgkinderen wordt besproken en/of geformuleerd (cognitief / sociaal-emotioneel / maatschappelijk) en protocollen worden opgesteld (bijv. m.b.t. dyslexie, pesten en gedrag). De zorgcommissie komt 4 keer per jaar bijeen.

6.13. School Maatschappelijk Werk van Kwadraad (Tekst SMW)

Het SMW van Kwadraad is er voor een ieder die een vraag of een probleem heeft met het gedrag, ontwikkeling en/of opvoeding van een kind.

Met welke vragen kan ik naar het schoolgericht maatschappelijk werk?

De schoolmaatschappelijk werkers kunnen u met allerlei problemen helpen, bijv. wanneer:

- Uw kind de omgang met anderen niet makkelijk vindt;*
- Uw kind moeite heeft met het organiseren van schoolwerk of problemen op school heeft;*
- Uw kind problemen met u of anderen thuis heeft;*
- Uw kind problemen heeft in zijn vrije tijd;*
- Uw kind niet lekker in z'n vel zit en niet goed weet hoe dat komt;*
- U wilt dat er iemand met u meedenkt over de opvoeding;*
- U twijfelt of het schoolgericht maatschappelijk werk wat voor u kan doen.*

De ouder(s)/opvoeder(s), leerlingen, leerkrachten, IB-er en directie van school kunnen gebruik maken van de diensten van het SMW. Met school is er de afspraak gemaakt dat tijdens gesprekken tussen school met ouders het advies gegeven kan worden om een gesprek aan te gaan met de school maatschappelijk werker van school. Daarnaast kunt u op eigen initiatief een beroep doen op het school maatschappelijk werk. Er wordt dan een afspraak gemaakt voor een eerste gesprek.

Tijdens het eerste contact met u als ouder(s)/opvoeder(s) en de schoolmaatschappelijk werker kan besproken worden wat uw vraag is en wat het schoolmaatschappelijk werk u kunt bieden. Vervolgens kan er een begeleiding opgestart worden of het blijft bij een eenmalig gesprek.

De school wordt op de hoogte gesteld van het feit dat er contact is tussen de ouder(s)/opvoeder(s) en het schoolmaatschappelijk werk.

Voor de Zonnewijzer school is het Schoolmaatschappelijk werk wekelijks op vrijdagochtend vanaf 8:30- 9:30 uur aanwezig op school.

U kunt schoolmaatschappelijk werk rechtstreeks bereiken (070-7543570) of via de leerkracht van uw zoon of dochter. Zij hebben een rechtstreeks telefoonnummer van Nancy Visser.

Vertrouwelijk

Alle gesprekken met de schoolmaatschappelijk werker zijn vertrouwelijk. De schoolmaatschappelijk werkers van Kwadraad hebben een geheimhoudingsplicht en zijn gehouden aan hun beroepscode.

6.14. Logopedie

In school wordt geen logopedie gegeven. Wij hebben wel nauwe contacten met de logopedie. In voorkomend geval kan de school wel bemiddelen voor logopedie.

6.15. Jeugdgezondheidszorg (Tekst J.G.Z. Zuid-Holland West)

De Jeugdgezondheidszorg (JGZ) is er voor ouders, kinderen en jongeren van 0 – 23 jaar. De artsen en verpleegkundigen volgen de groei en ontwikkeling van elk kind. Ze geven advies over gezondheid en opvoeding. En ze geven de noodzakelijke inentingen.

Onderzoek in groep 2

In groep 2 onderzoekt de jeugdarts de algemene ontwikkeling en gezondheid van uw kind. Hoe is uw kind al gegroeid in lengte en gewicht en hoe goed kan uw kind horen en zien? Het komt allemaal aan bod tijdens het onderzoek in groep 2. In groep 4 wordt alleen de lengte en het gewicht gemeten. Dit onderzoek vindt onder schooltijd op school plaats.

Spraak-taalonderzoek.

Is uw kind 5 jaar, dan vindt een spraak-taal onderzoek plaats. Een logopediste test of uw kind problemen heeft met spreken, luisteren, taalgebruik of mondgedrag. Aan de hand van het onderzoek krijgt u advies of extra oefening wenselijk is.

Preventie via vaccinatie

Als uw kind 4 en 9 jaar is, krijgt hij of zij een prik. Het is een herhaling van eerdere prikken en belangrijk omdat uw kind pas helemaal is beschermd tegen bepaalde infectieziekten als het alle prikken heeft gehad. U krijgt hiervoor een uitnodiging thuisgestuurd.

Gezondheidsles in de klas

In groep 7 geeft een verpleegkundige van de JGZ een gezondheidsles in de klas. De les gaat onder andere over voeding, puberteit, alcohol en pesten. De jeugdverpleegkundige voert met uw kind een gesprek over dingen die uw kind bezighouden. Eventuele bijzonderheden worden altijd aan u teruggekoppeld.

Onderzoek op verzoek

Heeft u vragen of zorgen over de gezondheid of de ontwikkeling van uw kind? U kunt altijd bij de Jeugdgezondheidszorg terecht, telefoon 088 054 99 99 (lokaal tarief).

Aan De Zonnewijzer zijn toegewezen: Jeugdarts : Frank Nijkamp / Jeugdverpleegkundige: Jacqueline de Ruiter / Logopedist: Josee van Keulen.

6.16. Algemeen Meldpunt Kindermishandeling (AMK)

Als op school een vermoeden bestaat dat een kind slachtoffer is van huiselijk geweld of dat er mogelijk sprake is van kindermishandeling, dan kan de school voor consult bij het AMK terecht. Het betreft zowel lichamelijke als psychische aspecten. Na o.a. gesprek met de ouder(s), een jeugdarts en/of andere disciplines, kan besloten worden om tot een melding bij het AMK over te gaan.

7. De leerkrachten

7.1. Wijze van vervanging bij ziekte, compensatie -, studieverlof en scholing.

Leerkrachten die compensatieverlof hebben, worden vervangen. Alle andere vervangingen, zoals bij ziekte of wegens familieomstandigheden, geschieden volgens een bepaald protocol. In eerste instantie zal de parttime collega en vervolgens IB-er / directieleden de afwezige leerkracht vervangen. Het laatste echter voor ten hoogste 2 dagen per jaar. Klassen kunnen ook tijdelijk worden verdeeld over andere groepen. Op een kleine school als de onze is vervanging een probleem. Hoewel het de allerlaatste stap is, kan het voorkomen dat leerlingen van een klas naar huis gestuurd worden. De school maakt ook gebruik van de diensten van 3^e jaars Pabo-studenten van Studentalent.

7.2. De inzet van klassenassistenten

In de school werken geen klassenassistenten.

7.3. Begeleiding en inzet van stagiaires

Jaarlijks zijn er stagiaires in de school. Deze studenten, veelal afkomstig van 'InHolland' te Den Haag doen in de school praktijkervaring op. Zij zijn één of twee dagen per week aanwezig (en een aantal keren per jaar een hele week); lopen gedurende het schooljaar stage in verschillende groepen en geven geregeld lessen onder verantwoording van de groepsleerkracht. Van de opleiding Sociaal Pedagogisch Werk kunnen we ook stagiaires krijgen. Zij worden opgeleid tot onderwijsassistent en assisteren dus de leerkracht. Ook ontvangen we stagiaires uit het voortgezet onderwijs van het Veurs College, een zogenaamde 'snuffelstage'.

7.4. Scholing / verdieping van leerkrachten

Leerkrachten van De Zonnewijzer scholen zich regelmatig. Vaak gebeurt dat in teamverband, maar ook individueel. Te denken valt bijv. aan GIP-training en Kanjertraining of individueel interne begeleiding, deelname aan workshops. Als een nieuwe methode wordt ingevoerd betekent dat ook meer studie voor de leerkracht. De opmars van de computer gaat aan ons niet voorbij en willen we jaarlijks wel iets veranderen of aanpassen. Verdieping zit 'm ook vaak in veranderingen die binnen het onderwijs plaatsvinden. Niet altijd kunnen we invloed uitoefenen, maar we moeten er wel klaar voor zijn. Te denken valt aan Passend Onderwijs, Opbrengstgericht werken, Natuurlijk Leren.

8. De ouders

8.1. Het belang van de betrokkenheid van ouders

Zoals eerder gemeld, luidt de missie van De Zonnewijzer: "uw kind is ook onze zorg!"

Duidelijk mag zijn dat zo'n missie alleen kans van slagen heeft, wanneer er een optimaal contact tussen ouders en leerkrachten is. Een goede samenwerking tussen school en ouders is zeer belangrijk voor het welbevinden van uw kind(eren).

U mag van ons als leerkrachten heel wat verwachten; wat dit allemaal inhoudt, leest u in deze schoolgids.

Omgekeerd verwachten wij ook iets van de ouders:

- optimale betrokkenheid en geïnteresseerdheid in het presteren van de kinderen;
- er voor te zorgen dat de kinderen de lessen zo veel mogelijk volgen (en dus zo weinig mogelijk verzuimen);
- in geval van verzoek om verlof voor hun kind(eren) de regels in acht worden genomen die daarvoor gelden;
- er voor zorgen dat de kinderen op tijd en uitgerust in de klas zijn;
- dat zieke kinderen ruim vóór 8.30 u. en 13.15 u. ziek gemeld worden;
- dat negatieve én positieve zaken betreffende de school zo snel mogelijk en op de juiste plaats gemeld worden
- ons te helpen **naar vermogen** bij allerlei zaken die in de school georganiseerd worden
- dat zij met gepast taalgebruik en met respect omgaan met personeel, kinderen en andere ouders.

8.2. Informatievoorziening aan de ouders over het onderwijs en de school

8.2.1. De schoolgids

Deze inhoudelijke schoolgids zal eens in de vier jaar verschijnen en voorziet de ouders van belangrijke onderwijskundige en huishoudelijke informatie over onderwijs en school.

Daarnaast verschijnt een Jaarboekje waarin de praktische informatie staat voor het aankomende of lopende schooljaar.

Beleidswijzigingen worden aangekondigd in het jaarboekje en daar ook beschreven.

Deze wijzigingen worden tevens opgenomen in de schoolgids. Op de website van De Zonnewijzer is deze altijd up-to-date (www.dezonnewijzer.nl)

De schoolgids wordt eens per 4 jaar aan ouders verstrekt.

8.2.2. De nieuwsbrief

Deze wordt meegegeven aan uw oudste (als leerling bij de school ingeschreven) kind.

De nieuwsbrief verschijnt in principe eens per 2 weken.

Hierin wordt u geïnformeerd over de school en ons onderwijs en wordt u eveneens op de hoogte gehouden van mogelijke wijzigingen.

U kunt de nieuwsbrief ook digitaal ontvangen, schrijf daarvoor een e-mail naar:

mail@dezonnewijzer.nl.

8.2.3. Ouderavond

Aan het begin van het schooljaar wordt er een ouderavond georganiseerd, waarop u wordt verteld wat er in de groep(en) van uw kind(eren) dat schooljaar allemaal gaat gebeuren.

Ook kunnen tijdens deze ouderavond algemene zaken besproken worden of een centraal thema worden ingeleid.

8.2.4. Rapporten

Het rapport wordt 2 maal per schooljaar verstrekt, voor data zie jaarboekje.

8.2.5. 10-minutengesprekken

U wordt vier keer per jaar uitgenodigd voor 10-minutengesprekken. Tijdens deze gesprekken met de leerkracht wordt u op de hoogte gehouden van de vorderingen van uw kind.

8.2.6. www.dezonnewijzer.nl

De Zonnewijzer heeft een website op internet. Die proberen we goed actueel te houden. U kunt daar veel gegevens op vinden: de laatste nieuwtjes, foto's en berichten van activiteiten, excursies, agenda, enkele protocollen etc. De website is voor veel ouders die in de buurt komen wonen de eerste kennismaking met school. Vanzelfsprekend willen we een leuke school presenteren die de sfeer weergeeft van school door o.a. een beeldimpresie. Wilt u absoluut niet dat er foto's van uw kind op de website te zien zijn dan zullen we dat respecteren. Laat het de directie dan even weten.

8.2.7. Problemen, vragen en wensen

Wanneer u problemen, vragen of wensen heeft, kunt u deze altijd met ons bespreken.

Daarvoor zijn de volgende mogelijkheden:

- Na schooltijd treedt u in gesprek met een leerkracht .
- U vraagt een gesprek aan met de directeur.
- U kunt één van de leden van de medezeggenschapsraad vragen uw problemen e.d. in de MR-vergadering te bespreken.
- U kunt zelf de MR-vergadering bijwonen.

8.2.8. Huisbezoeken

Gezien de tijdsinvestering hierin van leerkrachten vinden huisbezoeken niet standaard plaats.

Deze vinden in principe alleen plaats, als daar een aanleiding toe is.

Het initiatief hiertoe kan van school maar ook van ouders uitgaan.

8.3. Ouderhulp

Elk schooljaar maken we dankbaar gebruik van ouders die bereid zijn om ons in de school een handje te helpen. Voor ons als onderwijzend personeel is dat van onschatbare waarde, waardoor er veel meer activiteiten voor de kinderen kunnen plaatsvinden.

"Leesouders, activiteitenbegeleiders, verkeersouders, overblijfoouders" en al die andere hulpbiedende mensen: de school kan niet zonder u. Elk jaar ontvangt u aan het begin van het schooljaar een lijstje, waarop u kunt aangeven bij welke activiteit(en) u bereid bent hulp te bieden, maar ook zonder formulier is uw hulp welkom.

8.4. Het niveaulezen

Dit gebeurt op woensdag- en vrijdagochtend van 8:30 uur tot circa 9:00 uur. Onder begeleiding van diverse ouders en leerkrachten kunnen leerlingen lezen op hun eigen AVI-niveau tot alle niveaus zijn gehaald. (AVI =Analyse Van Individualiseringsvormen).

De leerlingen uit groep 7 en 8 worden ook ingezet als tutor-lezer.

8.5. De Medezeggenschapsraad (MR)

Deze raad komt jaarlijks zeven keer bijeen.

De MR voert de controle uit op het beleid van het bestuur en van de school. Ook wil de MR meedenken in het ontwikkelen van beleid op schoolniveau. Zij heeft bij veel zaken instemmingsrecht (o.a. bij het vaststellen van deze schoolgids). In andere gevallen kan de

MR een advies uitbrengen; u moet hier denken aan zaken die direct met personeelsleden van de school te maken hebben.

De directeur van school kan de MR informeren / adviseren, maar is geen lid.

Ouders die geen lid zijn van de MR, kunnen bij de vergadering van de MR aanwezig zijn als toehoorder. Wel zijn hiervoor de volgende afspraken gemaakt:

- De toehoorders moeten zich bij de secretaris melden om een vergadering bij te wonen;
- De toehoorders moeten van tevoren het onderwerp waarover zij willen spreken bij de secretaris melden.

8.6. De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)

De scholen die participeren in de "Lucas" kennen een Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR). In deze raad komen zaken betreffende alle scholen van de Stichting aan de orde. De MR van elke school is daarom verplicht één lid af te vaardigen naar de GMR.

8.7. De Ouder Werk Groep (OWG)

Deze groep coördineert alle zaken en activiteiten waarbij de hulp van ouders onontbeerlijk is. Ongeveer 6x per jaar komen de OWG –leden bij elkaar voor een vergadering. Tijdens deze vergaderingen is er altijd één of zijn er twee leerkracht(en) aanwezig.

8.8. Dagelijks contact

U kunt dagelijks vóór, maar bij voorkeur ná schooltijd, met een leerkracht contact opnemen. U kunt dan een kleine mededeling kwijt. Voor een langer gesprek kunt u altijd een afspraak maken.

8.9. Het overblijven (tekst overblijfcommissie)

Op De Zonnewijzer wordt leerlingen de mogelijkheid geboden om tussen de middag over te blijven. De verantwoordelijkheid voor het overblijven ligt bij de schoolbesturen. In de praktijk van De Zonnewijzer wordt dit verzorgd door vaste overblijfkrachten, die onder toezicht staan van de overblijfcommissie. Het bestuur heeft voor de overblijf een WA-verzekering afgesloten, die alleen van toepassing is indien de overblijvende leerlingen/overblijfkrachten zich in het schoolgebouw of op het schoolplein bevinden.

U dient de abonnementsgelden in één of in twee keer te voldoen. De eerste betaling dient voor de eerste overblijfdag binnen te zijn en de tweede betaling dient voor 1 februari binnen te zijn. In uitzonderlijke gevallen kan een betalingsregeling getroffen worden.

Ouders/verzorgers van leerlingen die incidenteel overblijven dienen hiervoor een strippenkaart te kopen. De overblijfcoördinator beheert de strippenkaarten en geeft tijdig aan de ouders/verzorgers door dat er weer geld overgemaakt dient te worden voor een nieuwe strippenkaart. Ouders/verzorgers dienen de overblijfgelden bij vooruitbetaling te voldoen.

De financiën van het overblijven worden beheerd door de overblijfcoördinator in samenwerking met de overblijfcommissie.

Het door de overblijvers betaalde geld wordt besteed aan de volgende zaken:

- De aanschaf en vervanging van materialen en speelgoed t.b.v. van de overblijf*
- De betaling van de overblijfkrachten en de coördinator*
- De aanschaf van schoonmaakmiddelen*
- Onkosten die gemaakt worden ten behoeve van het overblijven*

- ❑ *Cursussen voor de overblijfskrachten*
- ❑ *Eventuele overtollige gelden zullen altijd de leerlingen ten goede komen*

In geval van uiterste nood dienen ouders/verzorgers die gebruik maken van de overblijfsvoorziening bereid te zijn om incidenteel de overblijf te verzorgen. Dit kan maximaal 1 à 2 keer per jaar voorkomen.

We verzoeken de ouders om het overblijven van de kinderen te beperken tot een strikte noodzaak; wij streven er naar de groep overblijvers niet te groot te laten worden. Alleen dan zijn de leerlingen beter in staat even tot rust te komen tussen de middag.

8.10. Naschoolse opvang (NSO)

De Zonnewijzer kent bij school de naschoolse opvang "SPLASH". Kinderen van school zijn voor naschoolse opvang aangewezen op vestigingen van de Stichting Vlietkinderen. Anno november 2011 wacht Vlietkinderen nog op toestemming om een peuterspeelzaal te starten in dezelfde locatie.

8.11. Klachtenprocedure

8.11.1. Contactpersoon of vertrouwenspersoon

Het is belangrijk voor kinderen dat ze met een klacht (pesten, discriminatie, seksuele intimidatie, mishandeling of klachten over de pedagogisch-didactische aanpak) ergens naar toe kunnen om daarover te praten.

Wanneer ouders klachten hebben, melden zij deze aan de betreffende leerkracht.

Komen ouders en leerkracht niet tot een vergelijk, dan treden zij in contact met de directeur.

Wanneer ouders en directeur het niet met elkaar eens kunnen worden, melden de ouders hun klacht(en) aan één van de daartoe aangewezen contactpersonen van school.

Er is een protocol klachtenregeling op school aanwezig en te vinden op de website.

Deze contactpersonen zijn aanspreekbaar wanneer er sprake is van pesten, discriminatie, seksuele intimidatie, mishandeling of klachten over de pedagogisch-didactische aanpak e.d.

De contactpersonen bemiddelen in het contact tussen de (klagende) ouder(s) en de zogenaamde vertrouwenspersoon. Bovenschools is een vertrouwenspersoon aangewezen.

De contactpersoon kan de klager doorverwijzen naar de vertrouwenspersoon. Ouders kunnen ook direct contact opnemen met de vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon onderzoekt de gevolgde procedure ten aanzien van de klacht op school en gaat na of er mogelijkheden zijn om de klacht naar tevredenheid van de klager op te lossen. De vertrouwenspersoon laat zich hierbij informeren door de contactpersoon. In geval van seksuele intimidatie dient de vertrouwenspersoon de klager te wijzen op de mogelijkheid om aangifte te doen bij de politie.

De vertrouwenspersonen van Lucas Onderwijs zijn de heren W. Boonekamp en

A. Sterrenburg en Mevr. J. te Raa. Het contactadres is het adres van de Lucas Onderwijs; Saffierhorst 105, 2592 GK Den Haag

Mevr. M.A. Kors van Lucas Onderwijs geldt als aanspreekpunt voor de vertrouwenspersonen. Haar telefoonnummer is 070-3001166 en haar emailadres is: mkors@lucasonderwijs.nl

Meer algemeen, dus als ook de "Lucas" u niet naar tevredenheid behandelt, is er ook een meldpunt vertrouwensinspecteurs (over seksuele intimidatie, seksueel misbruik ernstig psychisch of fysiek geweld), welke is te bereiken volgens lokaal tarief, onder nummer 0900-1113111. We hopen uiteraard dat deze bronnen nooit geraadpleegd hoeven te worden.

8.11.2. Algemene klachten

Algemene klachten over onderwijskundige of huishoudelijke zaken op school kunt u het beste in eerste instantie melden bij de groepsleerkracht. Zo nodig kunt u hierover ook met de directeur spreken. U kunt uw opmerkingen ook in de MR bespreken of laten bespreken, schroom niet om contact met één van hen op te nemen.

Met vragen in het algemeen of over de inspectie van het onderwijs in het bijzonder, kunt u zich richten tot 'het loket Postbus 51', te bereiken via het gratis telefoonnummer 0800-8051.

8.12. ARBO-beleid en bedrijfshulpverlening

Het ARBO- (=arbeidsomstandigheden) beleid van de school is erop gericht dat leerlingen en leerkrachten in een schone en veilige omgeving kunnen werken. Belangrijke onderdelen van dit beleid zijn het schoonmaken van de school, de EHBO en het vluchtplan dat wordt gebruikt bij calamiteiten.

Het schoonmaken van de school is in handen van een schoonmaakbedrijf.

Hiernaast steekt ook een groep ouders 4 x per jaar de handen uit de mouwen.

Op onze school zijn er vier Bedrijfs Hulpverleners. Zij worden jaarlijks bijgeschoold.

Vanzelfsprekend beschikt de school over een goed gevulde EHBO-box.

Ook is er een beheerder brandmeldinstallaties.

Enkele keren per jaar vinden oefeningen m.b.t. het vluchtplan plaats. Het vluchtplan regelt het snel en ordelijk verlaten van het gebouw.

8.13. De Ouderbijdrage

Aan de ouders van de school wordt jaarlijks een vrijwillige ouderbijdrage gevraagd. Van deze bijdrage worden allerlei noodzakelijke, nuttige en gezellige zaken betaald, die niet uit het budget van de school kunnen worden bekostigd.

U moet hierbij denken aan zaken als het kerstontbijt, de kerstviering, Sint Nicolaas, aanschaf spelmaterial, prijsjes, traktaties bij festiviteiten, iets extra's om de klas gezellig in te richten, maar ook om juist dat extra's aan te schaffen in het kader van de creatieve lessen.

Ook kan de school een verzoek indienen voor een grotere aanschaf met een langere duurzaamheid (te denken valt aan speeltoestellen, extra audio-video apparatuur, fotoapparatuur, inrichting van de nieuwe school etc.). Voor het schooljaar 2010 - 2011 hebben wij weer veel activiteiten gepland of in voorbereiding; wij rekenen daarom wederom op uw bijdrage.

De ouderbijdrage wordt geïnd samen met de kosten van de schoolreis en het kamp van groep 8. We verwachten dat iedereen meegaat met het schoolreisje en met het kamp.

Door de betaling van ouderbijdrage en het schoolreisje / kamp gelijktijdig te doen is er minder administratieve rompslomp en mogen we rekenen op een grotere respons.

*Voorwaarde om mee te gaan met de schoolreis / kamp is dat de betaling **moet** zijn gedaan!*

Om het jaar hebben we een duurder schoolreisje dan het jaar er voor, bovendien is er ook nog verschil in prijs voor de kleuters en de rest van school.

Vanzelfsprekend kan de betaling gespreid plaatsvinden.

Aan het begin van elk schooljaar wordt een formulier verstrekt waarop aangeven kan worden op welke wijze de vrijwillige ouderbijdrage en de kosten van het schoolreisje/kamp wordt voldaan.

Er zijn 2 penningmeesters.

De ouderbijdrage wordt jaarlijks met ongeveer € 1,50 verhoogd.

Zowel de OWG, MR en beheerders van de ouderbijdrage zullen op de ouderbijdrage toezicht houden en zal er verantwoording worden afgelegd. Het financieel overzicht van de ouderbijdrage wordt ter goedkeuring aan de MR voorgelegd.

Betalingsproblemen?

Als u problemen heeft met de hoogte van het bedrag omdat u rond moet komen met een gering inkomen dan zijn er instanties waar u zich toe kunt wenden:

Stichting Leergeld,

Stichting leergeld is een aanvulling op lokale voorzieningen, bestemd voor kinderen in de leeftijd van 4 – 12 jaar van niet-kapitaalkrachtige ouders. Men kan hier financiële

ondersteuning aanvragen voor bijv. deelname aan een muziek - of sportvereniging, 2^e hands computers, kunstzinnige vorming, schoolkampen, studiereizen etc. Het zijn dus gelden die bedoeld zijn voor kinderen die anders zouden zijn buitengesloten. Ouders dienen wel zelf het initiatief te nemen om voor 'leergeld' in aanmerking te komen. Ouders krijgen geen directe beschikking over het geld. Dit komt rechtstreeks terecht bij de instantie waarvoor het wordt gebruikt. Het doel van deze stichting is : Alle kinderen mogen meedoen!!

Een andere mogelijkheid is via de afdeling sociale zaken van de gemeente Leidschendam-Voorburg. Als u kunt aantonen een minimuminkomen te hebben dan kan een bedrag van rond de € 100,- u worden toegekend. Informatie hierover op www.leergeld.nl/leidschendamvoorburg.

Indien u de ouderbijdrage toch niet kunt of niet wenst te voldoen, wilt u hier dan schriftelijk melding van maken bij de penningmeester, p/a Rijnlandstraat 159, 2265 WB Leidschendam. Het voorkomt dat u meerdere malen wordt benaderd. Ouderbijdrage is niet verplicht, maar we rekenen er wel op!!

8.14. Verzekeringen en aansprakelijkheid

De school heeft een verzekeringspakket afgesloten, bestaande uit een ongevallenzekeringspakket en een aansprakelijkheidsverzekering.

Ongevallenverzekering

Op grond van de ongevallenzekeringspakket zijn het personeel en de leerlingen tijdens schooluren en evenementen in schoolverband, alsmede gedurende het rechtstreeks gaan van huis naar school en omgekeerd verzekerd.

Aansprakelijkheidsverzekering

De aansprakelijkheidsverzekering biedt zowel de school zelf als zij die voor de school actief zijn (bestuursleden, personeel, vrijwilligers) dekking tegen schadeclaims ten gevolge van onrechtmatig handelen. In dit verband attenderen wij u op twee aspecten, die vaak aanleiding zijn tot misverstand.

Ten eerste is de school c.q. het schoolbestuur niet (zonder meer) aansprakelijk voor alles wat er tijdens schooluren en buitenschoolse activiteiten gebeurt. Wanneer dit wel het geval zou zijn, zou alle schade die in schoolverband ontstaat ook door de school moeten vergoed. Deze opvatting leeft wel bij veel mensen, maar is gebaseerd op een misverstand. De school heeft pas een schadevergoedingsplicht wanneer er sprake is van een verwijtbare fout. De school (of zij die voor de school optreden) moeten dus te kort zijn geschoten in hun rechtsplicht. Het is mogelijk dat er schade wordt geleden, zonder dat er sprake is van enige onrechtmatigheid. Bijvoorbeeld tijdens de gymnastiekles een bal tegen een bril. Die schade valt niet onder de aansprakelijkheidsverzekering en wordt (dan ook) niet door de school vergoed.

Ten tweede is de school niet aansprakelijk voor (schade door) onrechtmatig gedrag van leerlingen. Leerlingen (of, als zij jonger zijn dan 14 jaar, hun ouders) zijn primair zelf verantwoordelijk voor hun doen en laten. Een leerling die tijdens de schooluren of tijdens andere door de school georganiseerde activiteiten, door onrechtmatig handelen schade veroorzaakt, is daar dus zelf (of de ouders) verantwoordelijk voor. Het is dus van belang dat ouders/verzorgers zelf een particuliere aansprakelijkheidsverzekering hebben afgesloten.

9. De ontwikkeling van het onderwijs in de school

9.1. Activiteiten ter verbetering van het onderwijs in de school

Jaarlijks wordt er in samenwerking met de OnderwijsAdvies en andere opleidingsinstituten en in overleg met de MR, een begeleidingsafspraken en een nascholingsplan opgesteld. De inhoud van de begeleidingsafspraken en het nascholingsplan worden bepaald door onze visie op de toekomst van de school, een visie waarin het afstemmen van het onderwijs op de individuele ontwikkelingsbehoefte en -mogelijkheden van de leerling centraal staat. Ook de leerkracht kan zich persoonlijk verder ontwikkelen hierin.

9.2. Zorg voor de relatie school en omgeving

Samen met enkele andere "Lucas"-scholen uit Den Haag en Leidschendam-Voorburg en Rijswijk vormt De Zonnewijzer een cluster binnen de Stichting. Ook ontmoeten (adjunct-) directeuren van de "Lucas" elkaar enkele malen per jaar op de zogeheten ééndaagsen en regelmatig in kleinere clusters van 15 scholen (bijna maandelijks).

Er is regelmatig contact tussen de directeur van de school en de andere directeuren van de Leidschendamse en Voorburgse basisscholen tijdens het zgn. "Directieeraad Leidschendam-Voorburg".

De Leidschendamse, Rijswijkse en Voorburgse basisscholen kennen een interzuilair samenwerkingsverband, voortkomend uit de gedachte van 'Weer Samen Naar School'.

In dit verband (WSNS) ontmoeten ook de IB-ers van de scholen elkaar regelmatig.

De toekomst is er op gericht één groot samenwerkingsverband 'Haaglanden' op te richten, waarin alle besturen vallen van Den Haag, Rijswijk, Leidschendam en Voorburg. Dit samenwerkingsverband zal er komen om sturing te geven aan het proces van Passend Onderwijs.

Omdat we regelmatig stagiaires ontvangen hebben we contacten met name met InHolland en de Haagse Hogeschool in Den Haag (PABO-opleiding) en opleidingen voor Sociaal Pedagogisch Werk.

Regelmatig is er ook contact met de wijkagent, hij is snel aan te spreken, maar laat zich ook regelmatig zien op school.

Er zijn contacten met Wooninvest, Vlieterhove en de gemeente Leidschendam-Voorburg betreffende afspraken rondom de locatie van De Zonnewijzer. Ook worden we regelmatig geïnformeerd en zijn we welkom bij de commissie die verantwoordelijk is voor de veranderingen in het Damcentrum. In dit alles staat "Lucas Onderwijs" ons terzijde.

Er is regelmatig contact met de bibliotheek; dit contact houdt verband met het bevorderen van het leesplezier bij onze leerlingen.

De school heeft contact met OnderwijsAdvies (OA). Het betreft hier:

- Mogelijke scholingen
- Contacten op het terrein van de leerlingbegeleiding (het gaat dan om het toetsen en bespreken van zorgleerlingen)
- Ondersteunen bij en implementeren van nieuwe ontwikkelingen en nieuwe methoden binnen de school

Zoals u heeft kunnen lezen wordt ook regelmatig gesproken met instanties als de Stichting Vlietkinderen, de G.G.D. en natuurlijk de gemeente Leidschendam-Voorburg.

Tenslotte heeft de school door het schooljaar heen regelmatig contact met de scholen voor voortgezet onderwijs waar onze leerlingen naar toe gaan.

10. Resultaten van het onderwijs

10.1. Enkele cijfers over specifieke zorg voor leerlingen

Zo'n 15% van de kleuters tot zo'n 40% van de midden- en bovenbouw kan worden aangemerkt als zorgleerlingen. Dit zijn leerlingen waar een handelingsplan voor is geschreven.

De ervaring leert dat het aantal zorgleerlingen in de midden- en bovenbouw toeneemt. Deels komt dat door kinderen die van andere scholen komen en deels neemt het aantal handelingsplannen toe die van korte duur zijn.

10.2. Cijfers over de keuze van de scholen voor Voortgezet onderwijs (VO)

In absolute getallen zag de verwijzing van groep 8 leerlingen naar het vervolg onderwijs er in de afgelopen jaren als volgt uit (het betreft hier het advies van De Zonnewijzer).

Schooljaar :	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
Aantal leerlingen in groep 8:	23	20	22	24			
Naar het praktijkonderwijs	-	-	-	-			
Naar de VMBO (beroepsgerichte leerweg)	7	5	5	5			
Naar VMBO (theor./gem. leerweg)	3	7	5	4			
Naar VMBO/HAVO		3	1	4			
Naar HAVO/VWO	10	2	9	10			
Naar VWO	3	3	2	1			

11. Regeling school- en vakantietijden

11.1. Regels bij het aanvangen van de lessen

Met klem wijzen wij er op dat de leerkrachten echt op tijd met hun lessen willen beginnen en dat het heel vervelend is als er leerlingen te laat zijn. Buiten de klas zal dan even gewacht moeten worden (overmacht, doktersbezoek e.d. natuurlijk uitgezonderd).

In onze school kunnen de kleuters door hun ouders in school worden gebracht. Bij kleuters geldt het 'spelend binnenkomen'-concept. Bij binnenkomst kunnen de kinderen kiezen uit verschillende spelletjes cq. tekenmogelijkheden.

Om 08:35 en 13:20 wordt er samen opgeruimd en begonnen met het lesprogramma.

Het team vindt het een goede zaak dat dit kan, er zijn echter wel een aantal regels aan e.e.a. verbonden:

- De ouders verlaten op tijd de klassen
- De ouders gaan niet op de stoeltjes van de kinderen of op tafels zitten
- De ouders letten er zelf op dat hun, nog niet schoolgaande kinderen, uit de diverse hoeken blijven en niet aan de leermiddelen in de kasten komen
- Eventuele gesprekjes tussen ouders en leerkrachten vinden zo veel mogelijk om 12:00 uur en 15.15 uur plaats

De deuren van de school gaan voor alle leerlingen 10 minuten voor aanvang van de lessen open, dus om 8.20 uur en 13.05 uur. De leerlingen kunnen dan naar hun eigen lokaal gaan en daar iets voor zichzelf doen of vast met hun dagtaak starten; zij worden in de klas opgevangen door hun leerkracht. Om 8.30 uur en 13.15 uur beginnen dan de lessen. Kinderen die besluiten voor aanvang van de lessen niet naar binnen te gaan en dus op het plein blijven spelen, doen dat onder hun eigen verantwoordelijkheid (of die van hun ouders); er is dan geen pleinvacht.

In de middagpauze wordt er van het plein gebruik gemaakt door overblijfkinderen. Daarbij zijn ouders aanwezig die toezicht houden. Niet-overblijvers mogen dan niet op het schoolplein komen; zij kunnen 10 minuten voor aanvang van de les de hekken binnen komen. In de pauze spelen de leerlingen buiten (als het weer dat toelaat). Vanzelfsprekend is er dan wel toezicht door de pleinwacht.

11.2. Regels bij het ophalen van leerlingen uit de onderbouw

Veel leerlingen uit de kleutergroepen en groep 3 en 4 worden door hun ouders opgehaald wanneer de lessen zijn afgelopen.

Het kan evenwel voorkomen dat ouders niet op tijd bij de school aanwezig zijn; kinderen kunnen dan hun vader of moeder niet vinden. Wanneer een kind na afloop van de lessen zijn/haar vader of moeder niet kan vinden, geldt de volgende regel: kinderen waarvan de ouder(s) (nog) niet bij de school aanwezig is (zijn) om hen op te halen, gaan naar hun leerkracht en groep terug. Zij mogen in geen geval alleen naar huis, tenzij u ons laat weten dat het wel mag. Deze regel wordt zeer regelmatig met de leerlingen besproken. Overigens is het zo dat de leerkrachten van de kleutergroepen pas de kinderen laten gaan als de ouders zijn ontdekt.

Het komt ook regelmatig voor dat kinderen door andere personen dan hun vader/moeder worden opgehaald. Wanneer dit het geval is, dient u dit aan de leerkracht van uw kind(-eren) te melden.

11.3. Het afmelden van kinderen

Mocht uw kind niet naar school kunnen, dan verwachten wij dat u ons voor 8:30 uur en 13:15 uur telefonisch daarvan op de hoogte stelt. Het kan natuurlijk ook eerder, en schriftelijk, echter niet per email. Ouders van niet afgemelde kinderen worden voor zo ver we kunnen uiterlijk om 9:00 uur en 13:45 uur door de school gebeld.

11.4. Verlofregeling:

De school is gehouden aan de regelgeving van de leerplichtambtenaar van de gemeente Leidschendam-Voorburg. Deze regelgeving is in bezit van de directeur van de school en te vinden op de website van school (www.dezonnewijzer.nl).

U dient bij het plannen van uw vakantie(s) met de schoolvakanties rekening te houden. Mocht een kind langer dan 3 dagen, zonder toestemming, afwezig zijn van school, dan dienen wij dit door te geven aan de leerplichtambtenaar.

De regels voor het aanvragen van verlof zijn als volgt:

- ❑ U kunt bij de directeur verlof aanvragen, wanneer er sprake is van "een gewichtige omstandigheid", bijvoorbeeld een huwelijk, ernstige ziekte, overlijden, jubileum, of verhuizing. In alle gevallen dient u een bewijsstuk bij de directie in te leveren.
- ❑ Omdat 4-jarige leerlingen nog niet leerplichtig zijn, kunt u hen thuishouden. Graag worden wij hierover tijdig geïnformeerd, we gaan er dan van uit dat dit in het belang van het kind is. Wilt u dit wel even aan ons doorgeven.
- ❑ 5-Jarige leerlingen mogen voor ten hoogste 5 uur per week (=1 dag) thuis gehouden worden, dit is alleen maar *om overbelasting* van het jonge kind *te voorkomen*. U kunt dit dan mededelen aan de leerkracht van uw kind. Dit verlof kan door de directeur met één dag verlengd worden, maar dit dient u ruim van tevoren aan de directie te vragen en een formulier daartoe inleveren. Opsparen van 'verlofuren' is niet toegestaan.
- ❑ Leerlingen van 5 jaar en ouder zijn leerplichtig. Deze leerlingen kunnen ten hoogste 10 schooldagen "vrijgesteld worden van schoolbezoek", maar slechts wanneer "de specifieke aard van het beroep (seizoensgebonden arbeid) van één van de ouders

Schoolgids De Zonnewijzer 2011-2015

het onmogelijk maakt om tijdens de schoolvakanties (niet alleen zomervakantie!) op vakantie te gaan". Dit verlof kan nooit plaatsvinden in de eerste twee weken van het schooljaar.

Een verzoek hiertoe dient u 2 maanden van tevoren bij de directeur in te leveren, vergezeld van een werkgeversverklaring. En, indien er sprake is van méér dan 10 dagen, worden de stukken door de directeur aan de leerplichtambtenaar voorgelegd. Deze beoordeelt dan of er sprake is van een redelijk verzoek.

Voor de goede orde: géén gewichtige omstandigheden zijn:

- zomaar een lang weekeinde of midweek weg (omdat het goedkoper is)
- het bezoeken van pretparken, tentoonstellingen, concerten
- één of meer dagen eerder met vakantie gaan of later terugkomen
- het ophalen van familieleden van het vliegveld

Mocht u vragen over e.e.a. hebben, dan kunt u contact opnemen met de leerplichtambtenaar van de gemeente Leidschendam-Voorburg.

11.5. De vakantieregeling van de regio Haaglanden 2011 - 2014:

Aandachtspunten:

Er is een voorstel wetswijziging vakantieregeling die, als deze wordt aangenomen, nog veranderingen met zich mee kan brengen.

Het wijzigingsvoorstel houdt in:

1. Lengte van de zomervakantie voor het Voortgezet Onderwijs vaststellen op 6 weken.
2. Kerst- en meivakantie verplicht voorschrijven (ipv regionaal / plaatselijk).

Dit kan consequenties hebben voor het basisonderwijs, vandaar de vermelding zonder – en met wetswijziging.

Vakantieregeling 2011-2012				
Herfstvakantie	ma	17-10-2011	vr	21-10-2011
Kerstvakantie	ma	26-12-2011	vr	06-01-2012
Voorjaarsvakantie	ma	27-02-2012	vr	02-03-2012
Goede Vrijdag	vr	06-04-2012	vr	06-04-2012
Tweede Paasdag	ma	09-04-2012	ma	09-04-2012
Meivakantie	ma	30-04-2012	vr	04-05-2012
Hemelvaart en dag erna	do	17-05-2012	vr	18-05-2012
Pinkstervakantie/Tweede Pinksterdag	ma	28-05-2012	vr	01-06-2012
Zomervakantie	ma	09-07-2012	vr	17-08-2012
<i>Zomervakantie + wetswijziging</i>	<i>ma</i>	<i>16-07-2012</i>	<i>vr</i>	<i>24-08-2012</i>
Vakantieregeling 2012-2013				
Herfstvakantie	ma	22-10-2012	vr	26-10-2012
Kerstvakantie	ma	24-12-2012	vr	04-01-2013
Voorjaarsvakantie	ma	25-02-2013	vr	01-03-2013
Goede Vrijdag	vr	29-03-2013	vr	29-03-2013
Tweede Paasdag	ma	01-04-2013	ma	01-04-2013
Meivakantie	ma	29-04-2013	vr	03-05-2013
Hemelvaart en dag erna	do	09-05-2013	vr	10-05-2013
Pinkstervakantie/Tweede Pinksterdag	ma	20-05-2013	vr	24-05-2013
Zomervakantie	ma	22-07-2013	vr	30-08-2013
<i>Zomervakantie + wetswijziging</i>	<i>ma</i>	<i>22-07-2013</i>	<i>vr</i>	<i>30-08-2013</i>
Vakantieregeling 2013-2014				
Herfstvakantie	ma	21-10-2013	vr	25-10-2013
Kerstvakantie	ma	23-12-2013	vr	03-01-2014
Voorjaarsvakantie	ma	24-02-2014	vr	28-02-2014
Goede Vrijdag	vr	18-04-2014	vr	18-04-2014
Tweede Paasdag	ma	21-04-2014	ma	21-04-2014
Meivakantie	ma	28-04-2014	ma	05-05-2014
Hemelvaartsvakantie	do	29-05-2014	vr	30-05-2014
Pinkstervakantie/Tweede Pinksterdag	ma	09-06-2014	vr	13-06-2014
Zomervakantie	ma	21-07-2014	vr	29-08-2014
<i>Zomervakantie + wetswijziging</i>	<i>ma</i>	<i>21-07-2014</i>	<i>vr</i>	<i>29-08-2014</i>

11.6. Mobiele telefoontjes:

We kunnen ons voorstellen dat kinderen mobieltjes meenemen naar school als ze lang onderweg zijn. In alle andere gevallen vinden we het niet nodig! Indien dat toch gebeurt, dan mag er in ieder geval geen gebruik van worden gemaakt vanaf het moment dat de leerlingen in school zijn en van 08:30 u. tot 15:15 u.

Ook tijdens het overblijven wordt geen gebruik gemaakt van mobieltjes. Als er iets ernstigs aan de hand is, wordt gebruik gemaakt van de telefoon van school. Als een kind zich niet aan deze afspraak houdt wordt het mobieltje ingenomen en zullen *ouders* het mobieltje op moeten halen op school. Ook willen we niet dat er met andere apparatuur foto's of filmpjes worden gemaakt. Gezien het feit dat er tegenwoordig door foto's en filmpjes hele nare dingen gebeuren, zullen wij op deze afspraak streng toe blijven zien!!

11.7. Speelgoedmiddagen

Kleuters mogen speelgoed meenemen op de laatste vrijdagmiddag voor een vakantie. Als een kind jarig is, mag hij/zij natuurlijk altijd een cadeau laten zien in de klas.

12. Praktische zaken

12.1. Schoolfotograaf

Jaarlijks, in het begin van het schooljaar, komt de schoolfotograaf naar De Zonnewijzer.

12.2. Schoolmelk

De leerlingen kunnen op school schoolmelk drinken. De school bemiddelt, u dient zelf schriftelijk Campina te benaderen voor het aanvragen van – en opzeggen van schoolmelk.

12.3. Luizencontrole

Regelmatig worden de kinderen op school door een aantal moeders gecontroleerd op mogelijke aanwezigheid van luizen. Dat gebeurt meestal direct na de vakanties. Mochten luizen (en/of neten) worden gevonden dan worden de ouders van die kinderen geïnformeerd door de leerkracht. Alle andere kinderen van de klas krijgen dan een brief mee. Luizen hebben is vooral lastig en je hebt er veel werk aan, maar het is geen teken van slechte verzorging.

Op school zijn er luizenzakken. Het is bedoeld om te voorkomen dat luizen evt. van jas naar jas gaan. Voor de luizenzakken moet een bedrag van € 3,00 worden betaald aan de klassenleerkracht.

12.4. Snoep

Het allerliefste zien we geen snoep op school, maar als het dan toch gebeurt, geef dan uw kind geen harde snoepjes mee, maar 'verantwoord snoep'. We willen voorkomen dat kinderen zich verslikken in snoep en lollies. Uiteraard geldt deze snoepafpraak ook voor het vieren van verjaardagen, we kunnen hierdoor veel ellende voorkomen.

12.5. Het documentatiecentrum

In het documentatiecentrum is een beperkt aantal boeken aanwezig die leerlingen uit de groepen 6 t/m 8 kunnen gebruiken voor het maken van werkstukken of het voorbereiden van een spreekbeurt. In toenemende mate wordt gebruik gemaakt van het internet. Het beste is om boeken te halen uit de bibliotheek van het Fluitpolderplein te Leidschendam.

12.6. Schoolboeken

In de school worden door de leerlingen veel schoolboeken gebruikt. Deze boeken zijn zeer kostbaar: € 11,- tot € 20,- per boek is niet uitzonderlijk.

De ervaring leert dat er nog wel eens slordig en onzorgvuldig met schoolboeken wordt omgegaan: boeken raken beschadigd, zitten vol vlekken (o.a. door lekkende bekers) of raken thuis of op school kwijt. In een tijd waarin schoolboeken steeds duurder worden en scholen niet over riante budgetten beschikken, kan een school zich niet "zomaar" permitteren nieuwe boeken aan te schaffen; we moeten dus zuinig zijn.

In iedere groep zijn daarom de schoolboeken genummerd: de eerste leerling op de lijst krijgt de boeken met nr. één; de tweede leerling op de lijst krijgt nr. twee enz.

Door deze maatregel is eenvoudig te controleren of een leerling zorgvuldig met z'n boeken is omgegaan en of alle boeken weer worden ingeleverd.

Wanneer er extreme schade of vervuiling wordt geconstateerd of wanneer een leerling een boek kwijt raakt, zullen de ouders hiervoor verantwoordelijk worden gesteld: wij zullen het betreffende boek dan op kosten van de ouders vervangen.

Om het bovenstaande te voorkomen, verdient het aanbeveling uw kind(eren) er op te wijzen, dat zorgvuldig gebruik van de schoolboeken noodzakelijk is.

12.7. Oude batterijen

Bij de ingangen van de school staan tonnen waarin u uw oude batterijen kunt deponeren. De school krijgt in ruil hiervoor leuke attenties naar keuze.

12.8. Oude kleding en schoenen

Twee keer per jaar wordt er door Leger des Heils/ReShare kleding en schoenen ingezameld. De school ontvangt per kilo ca. € 0,50.

Leger des Heils/ReShare verkoopt de vele kilo's kleding aan textielsorteerbedrijven. Ook in de eigen tweedehands kledingwinkels wordt kleding tegen sociale prijzen verkocht. Van de opbrengst worden verschillende projecten in binnen- en buitenland bekostigd. Ook worden van de ingezamelde kleding noodvoorraden aangehouden voor nationale en internationale rampen én calamiteiten. En in geval van crisissituaties wordt gratis kleding verstrekt aan particulieren (zie ook www.resshare.nl of www.legerdesheils.nl)

12.9. Voordat u iets weggooit.....Kosteloos materiaal

Materialen als vrolijk gekleurde lapjes, restjes wol, lege doosjes, knopen, doppen etc. kunnen wij op school vaak nog goed gebruiken. Wilt u een en ander voor ons opsparen en afgeven aan de leerkracht van uw kind. Wij zullen er dan voor zorgen dat deze spullen nog "een tweede leven" krijgen.

13 Index

I

10-minutengesprekken -----31

A

Aanmelding en <4 jaar -----22
 Aanmelding vanuit een andere school -----22
 Aansprakelijkheid -----35
 Aanvangen van de lessen -----37
 Actie Schoenmaatjes -----18
 Adaptief Onderwijs -----10
 Afmelden van kinderen -----38
 Algemene doelen -----17
 Algemene doelstelling -----8
 Arbo-beleid en bedrijfshulpverlening -----34

B

Begeleidingsplannen -----24
 Betalingsproblemen -----34
 Betrokkenheid van ouders -----30
 Bewegingsonderwijs -----19
 Boekbesprekingen -----18
 Buitenlessen -----15
 Buitenschoolse activiteiten -----21
 Buitenschoolse opvang -----33

C

Christelijke identiteit -----7
 College van Bestuur -----5
 Colofon -----1
 Compensatieverlof leerkrachten -----16
 Compensatieverlof leerlingen -----16
 Contact met ouders -----10

D

Documentatiecentrum -----41
 Dossiers -----25
 Drempelonderzoek -----26

E

Excursies -----15

F

Fiets -----21
 foto's of filmpjes -----40
 Fotograaf -----40

G

Gedragplannen -----25
 GIP-model -----15
 GMR -----32

Godsdienstonderwijs -----17
 Groepsplannen -----24

H

Handelingsplannen -----24
 Huisbezoeken -----31
 Huiswerk -----16

I

Informatievoorziening -----30
 Inhoud -----2
 Intern Begeleider -----25
 Interne Zorg Commissie (IZC) -----27

J

Jeugdgezondheidszorg, G.G.D. -----28

K

Kamp groep 8 -----20
 Kanjertraining -----9, 18
 Kinderen met beperkingen -----22
 Klachten -----33
 Klachtenprocedure -----33
 Klassenmanagement -----15
 Klassenpresentaties -----20
 Kleutergroepen -----13
 Kosteloos materiaal -----41

L

Leerkrachten -----29
 Leerplicht -----22
 Leerplichtambtenaar -----38
 Leerstofjaarklassensysteem -----17
 Lerende organisatie -----10
 Lesrooster -----14
 Lezen -----18, 31
 Logopedie -----27
 Lucas -----4
 Lucas Onderwijs -----1
 Luizencontrole -----40

M

Medezeggenschapsraad -----31
 Methoden op school -----19
 Missie Lucas Onderwijs -----5
 Missie van de Zonnewijzer -----8
 Mobiele telefoontjes -----40

N

Nieuwe leerlingen -----22
 Nieuwsbrief -----30

Schoolgids De Zonnewijzer 2011-2015

NIO-toets (Nederlandse Intelligentietest voor Onderwijsniveau)-----	26
Niveaulezen -----	31

O

Ondersteuningsplannen -----	24
Ophalen van leerlingen -----	38
Opvallers -----	25
Organisatie Lucas Onderwijs -----	4
Organisatie van het onderwijs -----	13
Oude batterijen -----	41
Oude kleding en schoenen -----	41
Ouder Werk Groep (OWG) -----	32
Ouderavonden -----	16, 26, 30
Ouderbijdrage -----	34
Ouderhulp -----	31
Overblijven -----	32
Overgang kleuters - groep 3 -----	13

P

Passend Onderwijs -----	10
Pauzes -----	1
PRAVOO -----	13
Projectweek -----	20

R

Raad van Toezicht -----	5
Rapport -----	23, 31
Resultaten -----	37

S

Scholing van leraren -----	29
School en omgeving -----	36
School Maatschappelijk Werk -----	27
School Video Interactie Begeleiding (S.V.I.B.) -----	23
Schoolboeken -----	41
schoolgebouw -----	6
Schoolgids -----	30
schoolgrootte -----	6
schoolklimaat -----	7

Schoolklimaat -----	9
Schoolmelk -----	40
Schoolreizen -----	20
Schooltijden -----	1
SchoolVragenLijst -----	26
Snoep -----	40
Sociaal-emotionele vorming -----	18
Speciale zorg -----	24
Speelgoedmiddagen -----	40
Spreekbeurten -----	19
Stagiaires -----	29
Stichting Leergeld -----	34
Studie(mid)dagen -----	16

T

Tien-minutengesprekken -----	23
Toetsen -----	23

V

Verlofregeling -----	38
Vertrouwenspersoon -----	33
Vervanging -----	29
Verzekeringen -----	35
Vieringen -----	17
Volgen van de ontwikkeling -----	23
Voortgezet onderwijs -----	16, 26, 37
Voorwoord -----	3

W

Website -----	31
Weekprogramma -----	14
Werken in hoeken en groepen -----	14
Werkstukken -----	19, 41
Werkwijze -----	13

Z

Zelfstandigheid -----	10
Zending -----	17
Ziek worden op school -----	21
Zorg voor leerlingen -----	22, 37